

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLENN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 10

Tallinn, 10. märtsil 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Noorkarja kasvatuse kulud ja tasuvus	188
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Eesti väliskaubandus 1935 a. võrreldes teiste riikid.	191
Raudtee tegevus ja tulud jaanuaris	193
Piimavedu raudteel 1935 a.	194
Lühisuised	195
RAHANDUS	
Pangad jaanuaris	196
Riigitulude laekumine veebruaris	197
HINNAD	
Tänavused seemnehinnad	198
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	200
Võiturg	200
Peekoniturg	201
Tapaloomade- ja lihaturg	201
Piimaturg	201
Teraviljaturg	202
Linaturg	202
Aedviljaturg	203
Kalaturg	203
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Rahandusolud Inglises	203
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	204
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAONNA TEATED	
Soome majandusolud	205
Kalaturg Soomes	207
Berliini kalaturg	208
Määrused väisegamise kohta Belgias	208
Tõõgulg (lockout) Tšanis	208

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Breeding Cost and Profitableness of Young Cattle	188
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in 1935 as Compared with other Countries	191
Activity and Revenue of Railways in January	193
Milk Transport on Railways in 1935	194
Sundry Information	195
FINANCES	
Banking in January	196
State Revenue in February	197
PRICES	
This Year's Seed Prices	198
AGRICULTURAL MARKETS	
Export of Agricultural Products	200
Butter Market	200
Bacon Market	201
Cattle and Meat Market	201
Milk Market	201
Grain Market	202
Flax Market	202
Vegetable Market	203
Fish Market	203
FOREIGN COUNTRIES.	
Financial Conditions in England	203
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	204
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Economic Conditions in Finland	205
Fish Market in Finland	207
Fish Market in Berlin	208
Regulations Concerning Mixing of Butter in Belgium	208
Lockout in Danish Industry	208

Dr. R. Kragtschall
nim ENd + Rekt
Rektorikogus

PÖLLUMAJANDUS

NOORKARJA KASVATUSE KULUD JA TASUVUS. BREEDING COST AND PROFITABLENESS OF YOUNG CATTLE.

F. Sööt.

Noorkarja kasvatuskulud.
Breeding Cost of Young Cattle.

On arvata, et tõuveiste nõudlus eelolevail aastail suureneb pidevalt. See näib olevat tingitud sellest, et laialdased põllumeeste ringkonnad on hakanud juhtima enam tähelepanu tõukarjakasvatusele, tarvitades senisest rohkem tõumaterjali ning teisalt on päris tõenäoline, et veistemütük NSVL'u piirdub eelolevail aastail vähemalt eelmiste aastate arvuga, mis oli 1700—2200 tk. Ka ei ole võimatu, et see arv võib suurenda ligi poole võrra juhul, kui meil on selleks küllaldaselt veistematerjali, mis vastab NSVL'u nõudeile ja kui nende poolt pakutav hind vastab madalamale kasvatuskuludele või piima rahalisele väärtusele, mida on võimalik toota noorloomade üleskasvatamiseks tarvismineva söödakogusega.

Välismütügil tuleb arvestada järgmisi asjaolusid: 1) millisel määral avaldab igaaastane tõuveiste ja paremate piimaloomade mütük mõju oma maa piimakarja arendamisele, ning 2) kas hind, mis saadud ja mida saadakse välismütükidel, rahuldab karjakasvatajaid — katab vähemalt minimaalsed kasvatuskulud, või kas noorloomade kasvatuses kasustatud söödad väärindatakse sama tasuvalt kui piimatootmisel.

Käesolevate ridade ülesanne on selgitada noorkarjakasvatuskulusid ning hindu, millistega tänapäeva karjasööda tootmiskulude ning piimahindade vahekorra juures on noorkarja kasvatus ja müük veel tasuv.

Raamatupidamistalundid erinevad koosseisult ja pidamisviisilt, ühel osal on piimakarjapidamine peatuluallikaks, teisel aga teravilja- ja kiudtaimede kasvatus ning kolmandal ei ole ühtegi ala arendatud välja eriti silmapaistvalt. Kasvatuskulude selgitamiseks kasustati ainult selliste majapidamiste raamatupidamise andmeid, kus piimakarjapidamine on talundi tähtsamaks tuluaallikaks ja kus selle ala arendamisega on jõutud sedavõrd edasi, et osa talundi karjast on kas võetud tõuraamatuisse või kogu kari kuulub oma il-

melt kas segaverd friisi- või segaverd punasekarja tõugudesse ja kus edaspidised sihtjooned vastavate tõugude edasiarendamiseks on kindlad. Noorkarjakasvatuskulude andmeid on kogutud ainult kahe tõu — segaverd friisi- ja segaverd punasekarja — kohta. Et maakarja kasvatajaid majapidamisi raamatupidamistalundite hulgas oli niivõrd vähe ja kuna andmed nende kohta ei olnud küllalt täielikud, ei olnud võimalik selgitada selle tõu kasvatuskulusid tarvilise täpsusega. Kuna alltoodud veisekasvatuskulude andmed ei ole lõplikud ja põhinevad vaid eelkalkulatsioonide andmel, ei ole andmed kulude üksikasjalise koosseisu järgi avaldatud mõlema tõu kohta eraldi, vaid keskmised kasvatuskulud on toodud mõlemate tõugude kohta koos:

Kuni 1. a. vanuse mullika kasvatuskulud.

Breeding Cost of up to 1 Year old Heifers.

1) Pidamiskulud: — *Keeping cost:*

Töökulud	Kr. 29,10
Üürid (ehitiste, masin-riistade j.t.)	„ 8,72
Kapitali % nõudlus	„ 2,64
Allapanu	„ 9,97
Mitmesugust	„ 1,32

Kokku pidamiskulud: Kr. 45,75

2) Söödakulud: — *Feeding cost:*

Täispiim 108 sü & 20,2 snt	Kr. 21,88
Koorit, piim 178 „ & 9,4 „	„ 16,26
Jõusööt 198 „ & 9,6 „	„ 18,96
Segaheni 168 „ & 6,3 „	„ 10,56
Põhk 48 „ & 4,1 „	„ 1,74
Juurvili 84 „ & 10,0 „	„ 1,70
Muu toorsööt 32 „ & 6,0 „	„ 1,92
Karjamaa 208 „ & 2,0 „	„ 4,05

Kokku söödakulud 959 sü & 8,08 snt	Kr. 77,02
Vasikahind	„ 5,—
Kokku kulud (1+2+3)	„ 127,77
Maha laudaväetise väärtus	„ 9,88
Kasvatuskulud	„ 118,89

1 aasta vanuse mullika kasvatamine maksus keskmiselt kr. 118. Sv. friisikarja 1 a. mullika kasvatuskulud olid kr. 122 ja sv. punasekarjal kr. 114. Pidamiskulud mõlemal tõugudel on enam-vähem võrdsed, kuna söödakulud on sv. friisidel pisut suu-

remad. Friisi-mullikaile on keskmiselt söödetud 980 sü, punasekarja-mullikaile 900 sü. Ka on kallimate söötade, jõusöötade ja piima osatähtsus sööda koosseisus friisidel suurem kui punasel karjal, mis teeb ka keskmise sööttühiku hinna kallimaks.

Järgmises tabelis on toodud noorlooma kasvatuskulud kuni esimese lüpsmatulekuni. Lüpsmatuleku vanus kõigub tõugude järgi kui ka sama tõu karjades üsna suuresti. Friisitõugu mullikad tulid esimest poega lüpsma keskmiselt 2 aasta 5½ kuu vanuselt, kõikumised olid 2 a. 4 kuust kuni 2 aasta 7½ kuuni. Punasekarja-mullikad tulid keskmiselt lüpsma 2 a. 4½ kuu vanuselt, kõikumised 2 a. 3 kuust kuni 2 a. 6½ kuuni. Milliseist asjaoludest on hilisem või varasem lüpsmatulek tingitud, selle kohta puuduvad üksikasjalised andmed. Tõenäoline on, et ühes osas majapidamisis paaritatakse harjutud kombe kohaselt lehmamullikaid juba 1 aasta 4—6 kuu vanuselt, teistes, kus karjakasvatus toimub teadlikult ja täpsa kontrolli all, ei paaritata varem 1 aastat 8—11 kuud.

Mida kõrgem on esmakordselt poegiva mullika vanus, seda kallimaks läheb noorlooma kasvatus. Teisalt on teada, et väga noorelt, enne valmivust paaritamise tagajärjel jääb noorlooma edaspidine arenemine kängu, mille tagajärjel kannatab ka edaspidine loodetav toodang. Kui esmakordselt hilisema lüpsmatulekuga kasvatuskulud suurenevad, ei tohi karjakasvataja sellele juhtida erilist tähelepanu, vaid tulu, mis saadakse hiljema toodangu näol loomalt, keda lastud valmida vastava tõu normaalanuseni, on hoopis suurem ning ületab mitmekordselt kõik enamikulud, mis on seoses noorlooma kasvatamisega täisvalmivuseni.

Esimest poega lüpsmatulnud lehma kasvatuskulud (keskmine vanus 2 a. 5 k.).

*Breeding Cost of a Young Cow first Time in Milk.
(Average Age 2 Years 5 Months.)*

1) Pidamiskulud: — *Keeping cost:*

Töökulud	Kr. 72,11
Üürid (ehitiste, masin-riistade j. t.)	21,58
Kapitali % nõudlus	6,54
Allapanu	9,82
Mitmesugust	3,31

Kokku pidamiskulud Kr. 113,36

2) Söödakulud: — *Feeding cost:*

Täispiim	108 sü à 20,2 snt	Kr. 21,88
Koorit. piim 178 „ à 9,4 „	„	16,26
Jõusööt	328 „ à 9,6 „	32,40
Segahein	512 „ à 6,8 „	32,26
Põhk	404 „ à 4,1 „	16,55
Juurvili	94 „ à 10,0 „	10,20
Muu toorsööt 125 „ à 6,0 „	„	7,53
Karjamaa	968 „ à 2,0 „	19,25

Kokku söödakulud 2 707 sü à 5,77 snt	Kr. 156,28
Kokku kulud (1+2)	269,64
Maha laudaväetise väärtus	24,85
Kasvatuskulud	244,79

Nii maksab esimest korda lüpsmatulnud noorloom loomakasvatatajale ümmarguselt kr. 245, sv. friisid kr. 255 ja sv. punane kari kr. 234.

Sv. friisikarja noorloomade kasvatuskulud nii pidamis- kui söödakulude osas olid kallimad sv. punasekarja omast. Noorlooma pidamiskulud kuni esmakordse poegimiseni olid friisidel kr. 120 ja punasel karjal kr. 107. Söödakulud vastavalt tõugudele kr. 159,74 ja kr. 148,80, kusjuures friisikarja noorloomadele oli söödetud 2786 sü keskmise sü-hinnaga 5,89 snt ja punasekarja noorloomadele 2655 sü keskmise sü-hinnaga 5,65 snt.

Noorkarja kasvatus tasuvus. Kuna veised on majapidamises toodetud kore-, jõu- ja toorsööda väärindajad ehk töötledajad piimaks, li-

haks ja mitmesuguseiks teiseks loomapidamissaadusiks, on veistekasvatuse tasuvuse näitajaks söödaväärindusväärtus, s. t. hind, mida maksavad loomad neile söödetud kore-, jõu- ja toorsöötade sööttühikuist, jäädes ise kahjuta-kasuta. Loomapidamise-veisepidamise viisi ja suuna määrajaks on üksikute pidamisviiside tasuvus; kui piimatootmine osutub soodsate piima- ja söödahindade vahekorra tõttu tasuvamaks, siis suureneb ka piimaks töötletavate söodatagavarade osatähtsus ühes vastava loomaliigi arvulise juurdekasvuga. Osutub aga vastava hinnataseme juures tulusaks tõuveiste kasvatus müügi otstarbeks, laieneb tõuloomade kasvatusala ulatuslikult ja kvaliteedit. Tõenäoliselt ei saa aga kõik karjakasvatatajad veel tänapäeva karjakasvatuse viisi, aretuse oskuse ning tõumaterjali puuduse tagajärjel

kasutada tõuloomade eest makstavaid hinnasoodustusi, ka mitte siis, kui see ala end tasuks väga hästi. Kuigi tõuloomade müügi-võimalusi saavad kasutada võrdlemisi kitsad põllumeeste ringkonnad, on sel siiski ergutav mõju ka ümbruskonna põllumeeste-karjakasvatajale. Teadmine, et naaber sai lehmast 200—300 kr, paneb ka teda mõtlema järele, kas ei tule ka endal hakata kasvatama seesuguseid loomi jne. Ka majapidamised tõumaterjali ja tarviliku oskusega kasvatavad tõuloomi müügi otstarbeks ainult sel juhul, kui sel teel söötade töötlemine osutub tulusamaks.

Kasvatuse tasuvuse arvutamisel tuleb lähtuda seisukohast, millist kogust piima on võimalik toota tõuloomade üleskasvatamiseks nii 1 aasta vanuseile kui ka esimest poega hüpsmatulnuile tarvitatud söödaga. Toodetud piimakogusest ning selle hinnast sõltub üleskasvatamiseks tarvitatud söödaga saavutatud tulu ehk loomahind. Kuna piima tootmisel tulevad juurde lisakulud, milliseid noorloomade kasvatamisel ei ole, hüpsi- ja teiste tööde ning loomade kustutuste näol, siis tulevad need arvata tulusummadest maha ja jääk on noorlooma hind, millega noorloomade müük on sama tasuv kui piimatootmine ja mis sõltuvalt piimahinnast on madalam või kõrgem.

1 a. vanuse noorlooma kasvatuskulud kr-des muutuvate piimahindade juures.

Breeding Cost of 1 Year old Animal in Kronas at Changing Milk Prices.

Piimahind snt. kg kohta	5	6	7	8	9	10
Vasika väärtus	5	6	7	8	9	10
Täispiima ja külmapiima väärtus (108 sü + 173 sü)	38	38	38	38	38	38
949 kg täispiima väärtus	47	57	56	76	85	95
Kokku	90	100	109	119	128	138
Enamkulud piima tootmisel	4	4	4	4	4	4
Kasvatuskulud	86	96	105	115	124	134

Vasika väärtuseks on arvatud kr. 5, täispiima 108 sü ja kooritud piima 173 sü on arvatud kr. 38, sama hinnaga, millega hinnati need söödad eeltoodud kasvatuskulude arvutustabeleis. 1. aastase vanusele mullikale oli söödatud 959 sü. Kui kogu söötühikute arvust arvata maha piimasööt-

ühikud, langeb teistele söötadele 678 sü. Karjakontrolli andmeil tootsid tõulehmad 100 sü'ga 137,4 kg. piima ja 5,04 kg võirasva, 678 sü oleks võimalik toota (678 × 1,4) 949 kg piima. Turustades piima 5, 6, 7 jne. snt kg kujuneb vastavalt muutuvale piimahinnale ka 1 a. vanuse noorlooma hind, kusjuures noorloomakasvatuse tasuvus on sama tasuv kui piimatootmine. Kuna aga piimatootmine on seotud veel mitmete erikuludega, milliseid noorloomade kasvatamisel ei ole, tuleb tabelis toodud kokku summadest arvata maha piimatootmisega, loomade amortisatsioonidega seosesolevad enamikulud. 949 kg piimatootmisega seosesolevad erikulud ulatuvad ümmarguselt kr. 4, mis summa on arvatud maha. Kui näit. 1 a. vanusest mullikast makstakse kr. 105 ja piima kg hind on 7 snt, siis moodustab see sama — kas väärindame sööda piimaks või noorloomade kasvatamiseks. Langeb aga piimahind ja jääb püsima noorloomade hind, on tulusam sööda väärindamine noorloomade kasvatamise kaudu. Tõuseb aga piimahind, jääb püsima või langeb noorloomade müügihind, on tasuvam söötade töötlemine piimaks. Tänapäeva keskmiste piimahindadega, kus põllumehed saavad kg eest 6—7 snt, on 1 aasta vanuse noorlooma müük kr. 100—110 sama tasuv kui piimatootmine. Tuleb aga müüki teostada alla kr. 100 on tulusam piima toota.

Esimest poega hüpsmatulnud lehma kasvatuskulud kr-des muutuvate piimahindade juures.

Breeding Cost of a Young Cow first Time in Milk in Kronas at Changing Milk Prices.

Piimahind snt. kg kohta	4	5	6	7	8	9	10
Täis- ja külmapiima väärtus (108 sü + 173 sü)	38	38	38	38	38	38	38
3256 kg täispiima väärtus	130	163	195	228	260	293	326
Kokku	168	201	233	266	298	331	364
Enamkulud tööde arvel	8	8	8	8	8	8	8
Kustutus	12	12	12	12	12	12	12
Kasvatuskulud	148	181	213	246	278	311	344

Seega peavad 7 sendise piima kg hinna juures esimest korda hüpsmatulnud noorloomad müügi korral maksuma kr. 246, siis on noorloomakasvatuse tasuvus sama võrra tasuv kui

piimatootmine. Toodud tabelite abil on võimalik arvutada noorloomade kasvatuses tasuvust muutuvate piimahindade kohaselt.

1935. a. veeti välja 1707 veist kr. 273 120 väärtuses keskmise hinnaga kr. 160. Selgub, et see hind igal juhul ei vasta summale, mille juures müük oleks tasuv. Puhtatõulisist, kõrge toodanguga vanemate järglasist põlvnenud mullikaist maksti küll kõrgemat hinda, kuni kr. 200 ja 2—3 poega lõpsmatulnud lehmadest kuni kr. 300. Üldsummas oli aga sääraseid kõrgehinnalisi loomi võrdlemisi vähe. Tavaline hind kõigub kr. 130—180 vahel. Meie piimakarja tõuaretus ja parandus vajab suurel määral tõumaterjali, kui see töö areneb üle maa ühtlase intensiivsuse

ja ulatusega, nagu seda soovitakse näha lähemal ajal. Isegi on karta, et esimesil aastail ei jätku tõumaterjali selles ulatuses, nagu meil talundid vajavad. On küllalt juhtumeid, kus põllumehed-karjakasvatavad seisavad aastate kaupa paremate tõukarjaoomanikkude tõuvaskate saajate nimekirjas, kuid soovi rahuldatute % on sedavõrd väike, et nimekirjad paisuvad aasta-aastalt ikka suuremaks. Kui see nõnda on, kas siis on mõtet kõrge väärtusega tõuloomi müüa väljaspoole või tuleb neile avardada turgu tasuva hinnaga kodumaal. See on küsimus, mis vajab lahendust enne, kui algab müügilepingute sõlmimine välismaadega.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

EESTI VÄLISKAUBANDUS 1935. A. VÕRRELDES TEISTE RIIKIDEGA. FOREIGN TRADE IN 1935 AS COMPARED WITH OTHER COUNTRIES.

1935. a. ilmnenu Eesti väliskaubanduse suurenemine ületab samal ajal märksa teiste Balti ja Skandinaavia maade saavutusi. Seejuures ületas Eesti väliskaubanduse läbikäigu suurenemine tunduvalt maailmakaubavahetuse üldise juurdekasvu. Sel ajal, kui 35 riigi väliskaubanduse läbikäik (mis haarab ligi 90% maailmakaubanduse läbikäigust) tõusis Saksa konjunktuurinstituudi uue indeksi järgi umbes 6% (kusjuures märksa enam ookeanitaguseis mais ja väiksemal määral Euroopas, eriti põllumajandusmais), kasvas Eesti väliskaubanduse läbikäik 19,8%. Seega maailma ning Eesti väliskaubanduse läbikäigu juurdekasv oli 1935. a. võrreldes 1934. a. tagasihoidlikum kui eelmisel aastal. Nii suurenes vastavalt mainitud uuele indeksile, mis põhineb üksikute maade väliskaubanduse läbikäigul oma maa valuutas, s. o. arvestamata ühtlasele valuutabaasile, 35 tähtsama riigi väliskaubanduse läbikäik 1934. a. võrreldes 1933. a. 7,4% ja Eesti oma 45,2%.

Meile konkreetsema tähtsuse omava Eesti väliskaubanduse arenemise võrdlus teiste Balti ja Skandinaavia riikidega*) näitab, et neis mais, kes jõudsid oma väliskaubanduse

elustamisel eelmisel aastal enam eite, nagu Soome, Rootsi ja Taani, ilmnes 1935. a. võrreldes 1934. a. aeglasem areng. Nimetatud maade väliskaubanduse läbikäik saavutas 1935. a. peagu viimase kõrgeima kriisieelse taseme (1929. a.) või arvestades kuldkroonides, need ületavad 1929. a. läbikäigust poole. Eesti väliskaubanduse läbikäik, arvatult kuldkr-des, moodustas 1935. a. 1928. a. läbikäigust, mil see osutus enne kriisi ja üldise suurimaks, 35%. Eesti, loobudes kullastandardist ligi kaheks aastat hiljem kui Skandinaavia maad ja Soome, ei suutnud oma väliskaubanduse elustamisel saavutada veel selliseid tulemusi, nagu viimased. Ent väliskaubanduse elustumise poolest on Eesti jõudnud Lätist ja Poolast kaugemale, kes püsivad kriisieelsest tasemest halvemas seisukorras kui Eesti. Seejuures on Eesti väliskaubandus intensiivsem kui Läti ja Poola oma. Arvestatult kuld-kroonidesse tuli Eestis 1935. a. elaniku kohta keskmiselt ligi 10%-ne väliskaubanduse läbikäigu suurem juurdekasv kui Lätis.

Neis kahe väliskaubanduse uuestielustumise poolest enam mahajäänud mais, mis nähtus osutus stiimuliks ja kergendavaks asjaoluks väliskaubanduse aktiivsuse edaspidiseks tugevdamiseks, ilmnis 1935. a. välis-

*) Andmed vastavate riikide ametlikkude väliskaubanduse andmeid.

kaubanduse soodsam areng kui eelmisel aastal. Sama ilmnes ka Leedus, kuigi Leedu püsis kriisieelsele kõrgemale tasemele lähemal kui Eesti (1935. a. 1930. a. läbikäigust 44%). Kuid tuleb arvestada, et Leedu väliskaubanduse intensiivsus on väga nõrk (1935. aastal moodustas Leedu väliskaubanduse läbikäik kuldtkroonides elaniku kohta ainult umbes pool sellest, mis Eestis).

Balti ja Skandinaavia maade väliskaubanduse üldlääbikäigu (väljaveo sisseveo) areng (väärtuselt).

Development of Foreign Trade (Export + Import) of Baltic and Scandinavian Countries (Value).

	Milj. vastava maa valuutas <i>In Mill. of Corresponding National Currencies</i>			Suuren. (+) vähenem. (-) <i>Increase (+) Decrease (-)</i>	
	1935	1934	1933	1935 (1934=100)	1934 (1933=100)
1. Eesti . . .	148,9	124,3	85,6	+19,8	+45,2
2. Läti . . .	199,7	180,2	172,7	+10,8	+4,3
3. Norra . . .	1 425,9	1 815,5	1 222,1	+ 8,4	+ 7,6
4. Rootsi . . .	2 758,8	2 607,1	2 174,6	+ 5,8	+19,9
5. Soome . . .	11 548,0	11 002,5	9 225,8	+ 5,0	+19,3
6. Poola . . .	1 784,5	1 774,3	1 786,6	+ 0,6	- 0,7
7. Taani . . .	2 590,4	2 584,0	2 473,9	+ 0,2	+ 4,5
8. Leedu . . .	280,9	285,9	302,4	- 1,8	- 5,8

Kuigi Eesti väliskaubanduse läbikäigu tunduv suurenemine oli 1935. a. võrreldes 1934. a-ga tingitud suuremal määral impordist, näitab ta siiski ka väljaveo alal suurimat juurdekasvu. Läti omab ekspordi juurdekasvu seisukohalt 1935. a. võrreldes 1934. a. teise koha Eesti järel.

Võrreldes 1933. a. osutus Eesti väljaveo juurdekasv 1935. a. veel tunduvalt suuremaks kui Läti oma, kuna sel ajal, kui Läti väljavedu suurenes 1934. a. võrreldes eelmise aastaga ainult 4,7%, suurenes Eesti oma 51,3% või arvestades rahakursi langust — 30%.

1935. a. jäi Rootsi ja Soome väliskaubanduse läbikäigu suurenemine seisma, juurdekasv meis oli väga tunduvalt 1934. a. Taani ja Norra läks vastupidi korda tõsta oma viimase kahe aasta arenemise aeglast juurdekasvutempot. Poola väljavedu näitab vastupidi võrdlemisi tunduvalt tagasimeinekut.

Väljaveo areng (väärtuselt).

Development of Exports (Value).

	Milj. vastava maa valuutas <i>In Mill. of Corresponding National Currencies.</i>			Suuren. (+) vähenem. (-) <i>Increase (+) Decrease (-)</i>	
	1935	1934	1933	1935 (1934=100)	1934 (1933=100)
1. Eesti . . .	80,1	69,0	45,6	+16,1	+51,3
2. Läti . . .	98,7	85,3	81,5	+15,7	+ 4,7
3. Norra . . .	605,1	578,3	557,9	+ 4,6	+ 3,7
4. Leedu . . .	152,3	147,2	160,2	+ 3,5	- 3,8
5. Taani . . .	1 261,1	1 129,8	1 203,1	+ 2,5	+ 1,8
6. Soome . . .	6 203,9	6 226,0	5 297,7	- 0,4	+17,5
7. Rootsi . . .	1 290,8	1 302,4	1 078,7	- 0,9	+20,7
8. Poola . . .	925,0	975,3	959,6	- 5,4	+ 1,6

Sisseveo suurenemise suhtes sammub Eesti 1935. a. teisist maist mitte ainult ees, vaid arendas viimast veelgi. Sisseveo juurdekasv moodustas 1934. a. võrreldes 1933. a. 41,8% või arvestades kursilangust — 20,5%. 1935. a. moodustas juurdekasv võrreldes eelmise aastaga juba 24,4% mainitud 20,5% asemel 1934. a. Sisseveo juurdekasvu intensiivsus tõusis 1935. a. peale Eesti veel Lätis ja Norras, kuna Soomes ja Rootsis see vähenes tunduvalt. Taani 1935. a. koguni vähendas oma sissevedu, kuigi eelmisel aastal ilmnes selle tunduv suurenemine. Leedu vähendas oma sissevedu 1935. a. veelgi. Poola vastupidi 1935. a. loobus veel 1934. a. ilmnevast sisseveo piiramisest ja tõstis oma sissevedu 1935. a. üle 1933. a. taseme.

Sisseveo areng (väärtuselt).

Development of Imports (Value).

	Milj. vastava maa valuutas <i>In Mill. of Corresponding National Currencies</i>			Suuren. (+) vähenem. (-) <i>Increase (+) Decrease (-)</i>	
	1935	1934	1933	1935 (1934=100)	1934 (1933=100)
1. Eesti . . .	68,8	55,3	39,0	+24,4	+41,8
2. Rootsi . . .	1 468,0	1 304,7	1 078,7	+12,5	+21,0
3. Soome . . .	5 344,1	4 776,5	3 922,1	+11,9	+21,6
4. Norra . . .	820,8	737,2	665,2	+11,3	+10,8
5. Poola . . .	859,5	798,8	827,0	+ 7,6	- 3,5
6. Läti . . .	101,0	94,9	91,2	+ 6,4	+ 4,1
7. Taani . . .	1 329,3	1 354,2	1 265,8	- 1,9	+ 7,0
8. Leedu . . .	128,6	138,7	142,2	- 7,9	- 2,5

Toodud nähtused leiavad väljendust Balti ja Skandinaavia riikide väliskaubanduse bilanssides, kusjuures võrreldes 1935. a. bilansse 1934. a. omadega nähtub, et mainitud riigid

osituvad kahte rühma. Esimesse rühma kuuluvad Leedu, Läti ja Taani, kes leidsid olevat tarviliku parandada tunduvalt oma väliskaubandusbilansse. Leedu vaatamata asetleidvale väljaveo suurenemisele piiras tunduvalt sissevedu ja tänu sellele suurendas oma väliskaubanduse aktiivsust 1935. a. võrreldes 1934. a. kolmekordseks, ületades koguni 1933. a. aktiivsuse. Seoses sellega tõusis tunduvalt aktiivasaldot relatiivne kaal Leedu väliskaubanduse läbikäägus. Viimane osutub suuremaks kui üheski teises Balti riigis. Läti pidurdas omakorda ekspordi suurenemist, võrreldes ekspordiga, saavutas bilansi passiivsuse edaspidi vähenemist. Samuti vähenes Taani vaatamata väljaveo tunduvalt suurenemisele oma väliskaubandusbilansi passiivsust sisseveo piiramise teel poole võrra. Ühenduses sellega vähenes väliskaubanduse läbikäägus passiivasaldode osatähtsus nii Lätis kui Taanis.

Teise rühma Eesti kõrval kuuluvad Soome, Poola, Rootsi ja Norra. Nimetatud maade väliskaubandusbilanss oli 1935. a. ebasoodsam kui eelmisel aastal, s. o. kas vähenes väliskaubanduse aktiivsus, nagu Eestis, Soomes ja Poolas või suurenes passiivsus, nagu Rootsis ja Norras. Vaatamata sellele, et Eesti väliskaubanduse aktiivsus vähenes 1935. a. impordi intensiivsema arengu tõttu, osutub ta võrreldes läbikääguga peale Leedu siiski suurimaks. Norra väliskaubanduse passiivsus suurenes samuti tänu sisseveo intensiivsemale arengule võrreldes väljaveoga. Poola väliskaubanduse aktiivsuse vähenemine ja Rootsi väliskaubanduse passiivsuse suurene-

mine 1935. a. oli tingitud asjaolust, et nimetatud maad suurendasid tunduvalt oma sissevedu vaatamata isegi sellele, et väljavedu samal ajal vähenes.

Väliskaubandusbilansi areng ja selle osatähtsus.

Development of Trade Balance and Its Relative Importance.

	Aktiva (+) või passiva (-) milj. vastava maa valuutas. — Active (+) or Passive (-) in Mill. of Corresponding National Currencies.			Aktiva (+) või passiva (-) osatähtsus (üldlääbikääk = 100) Relat. Importance of Active (+) or Passive (-) Balances (Total Trade = 100) %		
	1935	1934	1933	1935	1934	1933
1. Leedu	+23,7	+ 8,5	+13,0	+ 8,4	+ 9,0	+ 6,0
2. Eesti	+11,3	+13,7	+ 6,8	+ 7,6	+11,0	+ 7,7
3. Soome	+859,3	+1449,6	+1369,6	+ 7,4	+13,2	+14,8
4. Poola	+65,5	+176,9	+132,6	+ 3,7	+10,0	+ 7,4
5. Läti	- 2,3	- 9,6	- 9,7	- 1,2	- 5,3	- 5,6
6. Taani	-68,2	-124,4	-57,7	- 2,6	- 4,8	- 2,3
7. Rootsi	-177,2	- 2,3	-17,2	- 6,4	- 0,1	- 0,8
8. Norra	-215,7	-158,9	-107,3	-15,1	-12,1	- 8,8

Nimetatud teise rühma maade juures ilmnev ostude suurenemine osutus maailmaturul väliskaubandusbilansi halvenemise arvel, eriti Soomes, Rootsis ja Eestis, kaubavahetuse ja teiste välismaajandusalade tegevuse üldise konsolideerimise tulemuseks. Seoses sellega ei osutunud nimetatud mais välisvaluuta tagavarade suurenemine või säilitamine sisseveo piiramisega või arengu pidurdamisega võrreldes väljaveo suurenemisega eesmärgiliks asja enda pärast ega tungivalt vajaduseks. Sellekohane välisvaluuta tagavarade täiendamise vajadus tõsteti m. a. esile veel Leedus ja Lätis, täiendades neid esimeses sisseveo piiramise ja teises sisseveo arenemise pidurdamise teel võrreldes väljaveo arenemisega.

RAUDTEE TEGEVUS JA ACTIVITY AND REVENUE OF

Käesoleva aasta jaanuari jaamakassade rahalise läbikäägu kokkuvõtted näitavad nõrka tulude tõusu võrreldes läinud aasta sama kuu tuludega.

Tulusid laekus tuh. kr-des:

	1936	%	1935	%	±%
Üldse	978	100,0	954	100,0	+ 2,5
Sellast:					
reisijateveost.	327	33,4	277	29,0	+18,1
pagasi- ja postiveost	124	12,7	124	13,0	-
kaubaveost.	502	51,3	523	54,8	- 4,0
mitmesugused tulud	25	2,6	30	3,2	-16,6

TULUD JAANUARIS 1936.

RAILWAYS IN JANUARY, 1936.

Võrreldes osatähtsusest kaaluvamaid tululiike reisijate- ja kaubaveost näeme tõusu reisijateveo tuludes, kuid laekuva tulu kahanemist kaubaveost. Tulu reisijateveost, mis omab üldtuludest 33,4%-se osatähtsuse 29,0% vastu m. a., suurenes 50 tuh. kr. ehk 18,1% võrra mullusest. Kuid tulud kaubaveost, olgugi et nad omavad osatähtsusest esikoha raudtee üldtuludest (51,3% : 54,8% vastu m. a.) kahanesid 21 tuh. kr. ehk 4,0% võrra võrreldes eelmise aasta jaan-ga. Kõrvutades nimetatud tulude tõusu ja kahanemist protsentides,

näeme, et jaanuaris k. a. suurenes tulu reisijateveost + 18,1%, kuna tulu kaubaveost kahanes 4,0%, detsembris + 12,6% :—1,5% ja novembris + 13,7% :—0,2%. Tulu reisijateveost kasvab pidevalt, kuna tulu kaubaveost langeb vähehaaval, kuid järjekindlalt. Postiveost laekuv tulu (lepingu põhjal teatud ajavahemikkude järgi) oli nii tänava kui mullu 103 tuh. kr. Pagasiveost laekus tulu 24 tuh. kr. võrdselt mõlema tegevusaasta jaanuaris. Aktiivsema tegevuse tõttu laekub laiarööpmelisel teel suurem osa tuludest (76,4% k. a. 74,6% vastu aasta varem) laiarööpmelise tee jaamakassade kaudu, kus tulude laekumine tõusis 4,9%, kuna kitsarööpmelisel kahanes 4,5%. Et laiarööpmelisel teel tulud on osatähtsusest suures ülekaalus, suurenesid üldsummas käesoleva kuu tulud 2,5% võrreldes eelmise aastaga.

Pidev tõus reisijate liikluses jätkub ka jaanuaris võrreldes sõitude arvuga eelmisel aastal. Kõrvutades kahe tegevusaasta reisijate liiklust näeme jaanuaris

	1936	1935	±
Reis. arv tuh.	748	681	+ 117
Reis.-km „	19 352	16 381	+2 971

K. a. jaanuaris võrreldes eelmise aasta jaanuariga suurenes reisijate arv 117 tuh. ehk 18,5% võrra, põhjustades ka läbisõidetud km arvu suurenemist 2 971 tuh. km ehk 18,1%, mida moodustavad peamiselt üldtariifimääraliste piletite kasustajad. Osatähtsusest on esikohal täistariifimääraliste piletitega sõitjad. Selle piletiliigi kasustajate sõitjate arv suurenes tänava jaanuaris 19,3% ja km 17,5% võrreldes eelmise aastaga. Suuresti kasvas ka igasuguste hinnaalanduste kasustamine, mis omab läbisõidetud km järgi k. a. 9,7%-se osatähtsuse mulluse 8,3% vastu. Pühapäevapiletite kasustajate keskmine sõidukaugus pikenes 40,7 km-le 37,6 km-lt m. a. Üldse suurenes pühapäevapiletitega läbisõidetud km arv 62,4% võrra enam mul-

lusest. Rühmsõitjad katsid 43,5% km enam kui aasta varem samal kuul. Ühe ringsõidupiletiga kaeti tänava keskmiselt 1 523,0 km mulluse 1 212,0 km vastu, üldse sõideti ringsõidupiletitega 26,1% km enam kui eelmisel aastal vastaval ajal. Ühe pikamaa reisija keskmine sõidukaugus oli võrdne 51,4 km-ga mõlema tegevusaasta jaanuaris.

Tänava näitab jaanuari maksuline kauba-veokogus langust, kuna tn-km ületavad nõrgalt möödunud aasta sama kuu km. Kaupa veeti jaanuaris:

	1936	1935
tn. tuh.	184	199
tn.-km tuh.	18 462	18 350

Veetud kaubakogus vähenes 15 tuh. tn ehk 7,5%, kuna tn-km suurenesid 112 tuh. ehk 0,6% võrra. Tn-km arvu tõusu põhjustas keskmise veokauguse pikenedamine 100,3 km-le 92,2 km-lt aasta varem. Koguselt veeti 67,4% mulluse 62,3% vastu kaupade laiarööpmelisel teel ja tn-km üldarvust kuulub 78,2% k. a. eelmise aasta 71,6% vastu samuti laiarööpmelisele teele, kus veetud kaubakogus on võrdne 124 tn-ga mõlemal aastal, kuna tn-km arv tõusis 14 444 tuh-le 13 130 tuh-lt l. a. ehk 10,0% võrra.

Tn-km arvu kasvu põhjustab veokauguse pikenedamine 116,5 km-le mulluse 106,9 km vastu. Kitsarööpmelisel teel kahanes veetud kaubakogus 20,0% ja tn-km 23,0% võrra võrreldes vedudega jaanuaris aasta varem ja keskmine tn veokaugus lühenes 67,0:69,7 km vastu k. a. Kahjuks kahanesid jaanuari eksportkaubad koguselt 1 tuh. tn-lt 0,4 tuh. tn-le ehk 60,0% ja tn-km 151 tuh-lt 52 tuh-le, vähem 63,6%. Importvedu aga suurenes koguselt 3,1:1,5 tuh. tn vastu ehk 106,7% tn-km, tõus 238:143 tuh. vastu k. a. kasuks ehk 66,4%. Kohalik vedu kahanes 5,2%, tn-km aga suurenesid 0,6% võrra, mida põhjustas 1 tn keskmise veokauguse pikenedamine 100,4 km-le 92,2 km-lt eelmisel aastal.

PIIMAVEDU RAUDTEEL 1935. A. — MILK TRANSPORT ON RAILWAYS IN 1935

Piimavedu raudteel oli 1935. a. 11 572 tn eelmise aasta 10 722 tn vastu, seega enam 850 tn ehk 7,9%. Kuude järgi oli piimavedu:

Piimaveo tõusutendents võrreldes möödunud aastaga oli suurim novembris (25,4%) ja aprillis (22,2%) võrra. Eilavamaiks piimatranspordi kuuks oli k. a. juuni 1 141 tn ehk 9,9%

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Kokku
1985 tn.	880	780	1036	1000	1041	1141	1135	1026	968	862	878	860	11 572 tn.
1984 "	884	780	918	818	990	986	987	1261	958	728	700	767	10 722 "
+ - "	+46	-	+98	+182	+51	+155	+148	-285	+5	+134	+178	+93	+850 "
%	+5,6	-	+10,2	+22,2	+5,2	+15,7	+15,0	-18,6	+0,5	+18,4	+25,4	+12,1	+7,9 %

osatähtsusega, kuna möödunud aasta aktiivsemaks piimatranspordi kuuks oli august 1 261 tn ehk 11,8%.

Piimavedu väheneb alates sügiskuuudega ja on võrdlemisi madal kevadeni, nii ka tänava ja mullu, mis tingitud piimatoodangu kahagemisest. Oktoobrist veebruarini on k. a. piimaveol 36,7% osatähtsus, mis alates märtsiga tõuseb järjest ja jõuab haripunkti juunis ja juulis. Kuude järgi protsentuaalselt veeti piima raudteel:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Kokku
1985 %	7,6	6,7	8,7	8,8	9,8	9,9	9,8	8,9	8,2	7,4	7,8	7,6	100,0
1984 %	7,8	7,8	8,5	7,6	9,2	9,2	9,2	11,8	8,9	6,8	6,5	7,2	100,0

Kaaluvam enamus raudteel veetavast piimast saabus Tallinna, nimelt 87,5% ehk 10 125 tn, millest 6 109 tn ehk 60,3% tuli laiarööpmelisel teel. Piima saadavad Tallinna umbes 38 laia- ja 28 kitsarööpmelist jaama, kaugemad neist Sõmerpaku, Karula ja Halliste. Osatähtsusest on suuremaiks piimasaatejaamadeks laiarööpmelisel teel Lehtse 700 tn ehk 11,5%, Raasiku 655 tn ehk 10,7%, Saue 641 tn ehk 10,5%, Arukülla 572 tn ehk 9,4%, Kehra 387 tn ehk 6,3%, Keila 352 tn ehk 5,7%, Jämeda 321 tn ehk 5,3%, Jõgeva 293 tn ehk 4,8%, Kadrina 253 tn ehk 4,1%, Lagedi 246 tn ehk 4,0%, Käitsi 242 tn ehk

4,0%. Kokku saabub 11 tähtsamast piimasaatejaamast laiarööpmelisel teel 76,3% Tallinna saabuvast piimakogusest.

Kitsarööpmelise tee jaamadest on esikohal Hagudi 618 tn ehk 15,4%, Vodja 617 tn ehk 15,4%, Kohila 553 tn ehk 14,8%, Väana 418 tn ehk 10,4%, Türi 399 tn ehk 9,9%, Kiisa 255 tn ehk 6,3%, Lohu 240 tn ehk 6,0% ja Keava 209 tn ehk 5,2%, kokku 8 jaama 83,4%-lise osatähtsusega Tallinna veetavast piima kogusest. Teised Tallinna piimasaatvad jaamad ei oma nimetamisväärsust osatähtsust laia- ega kitsarööpmelisel teel. Nõmmele saabub piim enamikus Kloogalt ja Keilast laiarööpmelisel teel ja kitsarööpmelisel Harjusest, Väanast ja Keavast. Raikvere saab piima Vaekülalt ja Kabalast, Narva — Auverest ja Vaivarast. Piimavedu raudteel Tartusse on isna väike ja ei oma piimatranspordis mingit osatähtsust. Pärnu saadavad piima jaamad Eidaperest Sindini ja Halliste. Rootsi jaama lähedal asuv meierei saab vajalise piima raudteel Rumbast, Vigalast ja Karusest. Siinloetletud piimasaate- ja sihtjaamad on osatähtsusest suuremad nii mõnestki nimetatata siht- ja saatejaamast, kuid võrreldes Tallinna ja selle juures loetletud piimasaatejaamadega ei oma nad nimetamisväärsust osatähtsust.

LÜHIUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister andis loa filmitöötuse ja kaubanduse a/s „Estofilmii” asutamiseks. A/s-i eesmärgiks on kinematograafiliste filmide, filmaparaatide ja kinematograafiliste tarbeainete valmistamine, koostamine, nende ühimine ja nendega kauplemine ning kõikide sellega ühenduses olevate ettevõtete sisseseadmine ja eksploateerimine. Põhikapitaliks on 50 000 kr., mis ositub 1000 aktsiaks à 50 kr. Asutajaiks J. Pudensell, E. Kiipus ja A. Lossmann; 40% põhikapitalist on juba asutajate ja nendelt kutsutud ärimeeste poolt pandud kokku.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● J. Ots'ale, Tartus, Gildi tän. 2 asuvas plekisepatöökojas töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 2 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid aiandus- ja mesindustarberistu, nagu: pritse, tolmutajaid, meevurre, suitsulõõtsu jne. ning igasuguseid metallpõrgi.

● J. Puusepp'ale, Taherva vallas, Valgemaal, saeveski sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 20 töölisi. Jõuandjaiks loko-

mobiiil 20 h. j. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

● H. Feierbach'ile, Tallinnas, Jaama tän. 10 sisseseatud automobiilide ja vedrude valmistamise töökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 22 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 11,5 h. j. Valmistatakse igasuguseid leht- ja spiraalvedrusid, mootorite ja masinate osi ning tehakse automobiilide parandus- ja korrastustöid.

● K/m. Furmansky & Pojad, Tartus, Kroonuaia tän. 76 saeveski ja kastitööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 40 töölist. Jõuandjaks 100 h. j. aurumasin ja elektrimootorid. Valmistatakse mitmesugust ehitus- ja tarbematmaterjali ning kastilaudu, peamiselt ekspordiks.

● Majandusminister lubas H. Meos'ele, Tallinnas, Luha tän. 15, osta Saksast ja vedada sisse 2 automaatsukakudumisa ja ühe trikoomasina, koguväärtuses 9660 kr. Ostetavad masinad on määratud asutatava silmkoe- ja trikootöökoja seadiseks.

● Teedeministerium koostas ja esitas Vabariigi Valitsusele Tööstusliku tööseaduse muutmise ja täiendamise seaduse.

Võimane näeb ette nimetatud seaduse §§ 260 ja 261 muutmist ja § 324 täiendamist, mis taotleb üldjoontes eesmärki takistada tööstusettevõtteis n. ö. fiktiivlepingute sõlmimist tööruumi või -koha üürimisel, sarnastada sellised üürileandjad tööandjaga ja teha nad vastutavaks haigekassamaksude tasumisel, sest viimasel ajal on kesk- ja väiketööstuse liiki kuuluvais tööstusharudes tulnud massiliselt ära nähtus, et töökodade pidajad sõlmivad oma töolistega lepingu, mille järgi tööline on iseseisev töötaja ja on töökoja valdajalt üürinud või rentinud ainult töötamise koha (platsi), eriti leiab see viis kasutamist juuksetööstuse alal. Sääraste lepingute eesmärgiks on vabaneda haiguskindlustuse maksudest ja üldse maksudest. Selle nähtuse likvideerimise küsimust on arutanud ka Tallinna Linnavolikogu ja soovitanud linnavalitsusel muuta vastavaid määrusi. Et aga kehtivad seadused on sel alal puudulikud, ei saa küsimust lahendada määrusiga, vaid seadust tuleb täiendada. Vabariigi Valitsus andis nimetatud seaduseelnõu Majandusministrile seisukoha võtmiseks, kes andis asja Kaubandus-Tööstuskojale arvamise avaldamiseks.

RAHANDUS

PANGAD JAANUARIS. — BANKING IN JANUARY.

Detsembris märgitud hoiuste ja laenude kasv jätkus jaanuaris suurenenud hooga. Hira- ja tähtsamil hoiuspangadel kasvasid hoiused kuu jooksul 2 353 tuh. kr., kusjuures ligikaudu 2/3 sellest langes jooksvate ja 1/3 tähtajaliste hoiuste arvele. Kaugelt suurem osa panku esitas jaanuaris lõpliku bilansi, milles kantud jooksvale arvele möödunud aasta intressid jne. Seega põhjustas jooksvate arvete paisumist suurelt osalt intresside arvestamine, kuna tähtajalistel hoiustel see toimus säästsummade arvel. Pankadevaheliste hoiuste tagasitõmbumine kestab juba pikemat aega, milles ilmneb eeskätt krediidi nõudmise kasv. Jaanuaris koondusid tähendatud summad 511 tuh. kr. võrra ning seega teiste (neto) hoiuste suurenemine moodustas 2 864 tuh. kr. Võlaarved üldiselt ei andnud pankadele lisaressursse,

kuna siin saadud summa (500 tuh. kr.) kulutati täielikult korrespond.-arvete (pass.) kustutuseks.

Lõplike bilansside koostamine ei mõjutanud mitte ainult hoiusi, vaid ka laenude seis. Nimelet on nimetatud bilansid osalt puhastatud kahtlasest laenudest nende mahakirjutamise teel, mis mõjutab laenude seis allasuruvat. Seda tõsisasja on vajalik arvestada laenude liikumise hindamisel möödunud jaanuaris. Lisalaenu anti 1 266 tuh. kr., mis on tunduvalt väiksem lisahoiuste summast. Arvestades hoiuste ja laenude kohta öeldut, tuleb siiski hinnata laenua väljaantud summa suurust vähemalt võrdseks hoiusina juurdevoolanud summaga. Laenude kasv avaldus diskonteeritud sisemaa vekslite ja kto-lrtdi arvel, olles ülekaalus diskondi alal. Uutest

Pankade arvetesels (1000 kr.) — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	31. jaan. 1936	31. det. 1935	31. jaan. 1935	Muutus — Change	
				jaanuar 1936	1. II. 85 — 31. I. 86
ERAPANGAD — PRIVATE BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	42 790	41 711	36 528	+ 1 079	+ 6 262
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	12 247	12 656	11 532	— 409	+ 715
Võlaarv. ja rediskont. — Loans & rediscounts	11 989	11 032	9 164	+ 907	+ 2 775
Laenud — Loans	54 812	53 787	52 004	+ 1 055	+ 2 838
Korresp. (akt.) — Balances with corresp. (debit)	4 076	3 685	2 592	+ 383	+ 1 484
Garantiid — Guarantees	8 525	7 489	6 873	+ 1 633	+ 2 152
Väärtpaberid — Securities	5 165	4 522	1 823	+ 633	+ 3 332
Kassareserv — Cash reserves	6 910	7 949	4 621	— 1 029	+ 2 299
TÄHTS. ÜHISPANGAD — PRINCIP. CO-OPER. BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	33 005	31 731	28 543	+ 1 274	+ 4 462
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	689	777	644	— 88	+ 46
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 495	2 902	2 110	— 407	+ 385
Laenud — Loans	28 309	28 188	24 221	+ 211	+ 4 173
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	726	826	821	— 100	— 95
Garantiid — Guarantees	920	898	642	+ 222	+ 1 78
Väärtpaberid — Securities	2 352	2 052	1 701	+ 300	+ 651
Kassareserv — Cash reserves	6 038	6 391	5 685	+ 242	+ 948
KOKKU — TOTAL:					
Hoiusummad — Deposits	75 795	73 442	65 071	+ 2 323	+ 10 724
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	12 936	13 433	12 176	— 497	+ 760
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	14 434	13 934	11 274	+ 500	+ 3160
Laenud — Loans	83 241	81 975	76 225	+ 1 266	+ 7 016
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	4 802	4 514	3 413	+ 288	+ 1 389
Garantiid — Guarantees	9 445	8 187	7 015	+ 1 258	+ 2 430
Väärtpaberid — Securities	7 507	6 574	3 524	+ 933	+ 3 983
Kassareserv — Cash reserves	13 553	14 340	10 306	— 787	+ 3 217

laenudest osasaanud majandusaladest nime-
tame kaubandust, tekstiili ja eriti metsatöös-
tust ning kaubandust. Võrdlemisi suurest
garantiilaenude kasvust koondus kaaluvam
osa samuti metsaärile. Väärtpaberite portfelli
paisus era- ja tähtsamalt ühispankadel kokku
933 tuh. kr. Juurde soetati peaosas riiklike
pankade võlakirju, mis leiavad tulevikus ka
kassareservina arvestust. Kassatagavara vä-
henes üldse 787 tuh. kr. Peaosas riivas koon-
dumine pankadevahelisi summasid ja väikse-
mas osas riigikassas, Eesti Pangas ja pan-
kade kassades olevaid summasid.

Hoiuste ja laenude kasv ilmses era- kui

ka ühispankadel. Krediidide kasvult olid suu-
res ülekaalus erapangad ja hoiuste kasvult
ühispangad. Krediidid suurem nõudlus erapan-
kadel tingis suuremääralisema võlaarvete
paisumise (+ 907 tuh. kr.) ja kassatagavara
koondumise (— 1 029 tuh. kr.).

Võrreldes eelmise aasta sama ajaga näita-
sid suurenemist hoiused 10 724 tuh. kr. (neto-
summas 12 117 tuh. kr.) ja võõrkapital kokku
14 644 tuh. kr. Sama ajal suurenes ressurs-
side rakendus laenude alal 7 016 tuh. kr., kor-
resp.-arvete alal 1 389 tuh. kr., väärtpaberite
alal 3 983 tuh. kr. ja kassareservina 3 247
tuh. kr.

RIIGITULUDE LAEKUMINE VEEBRUARIS 1936.

STATE REVENUE IN FEBRUARY.

Majandusministeriumi Rahandusosakonna
sellekohasest kokkuvõttest nähtub, et käes-
oleva eelarveaasta riigitulude laekumises pü-
sib endiselt kindel tendents ning kõrgem lae-
kumise tase võrreldes eelmise aasta sama
kuuga. Nii laekus k. a. veebruaris tulusid
6 014 tuh. kr. eelmise aasta sama kuu 5 367
tuh. kr. vastu, seega enamlaekumine 647 tuh.
kr. ehk 12%. See tulude tõus tuleb panna
harilikku tulude parema laekumise arvele,

peamiselt tollitulude osas. Olgu märgitud, et
k. a. veebruaris oli tulude laekumine parem
kui viie viimase eelarveaasta samadel kuu-
del ja nimelt: 1930/31. a. veebruari tuludest
rohkem 12,7%, 1931/32. a. — 18,5%, 1932/33.
a. — 45%, 1933/34. a. — 30,3% ja 1934/35.
a. — 12%.

Tähtsamaist tulukaikadest oli laekumine k.
a. veebruaris järgmine:

tempelmaks ja lõivud — 372 tuh. kr. eel-

mise aasta 347 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 25 tuh. kr. ehk 7,2%; tollid — 1404 tuh. kr. eelmise aasta 996 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 408 tuh. kr. ehk 41%; aktsiisid 417 tuh. kr. eelmise aasta 350 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 67 tuh. kr. ehk 19,2%; piiritusmonopol — 1057 tuh. kr. eelmise aasta 993 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 64 tuh. kr. ehk 6,5%; raudteed — 911 tuh. kr. eelmise aasta 903 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 8 tuh. kr. ehk 0,9%; post, telegraaf ja telefon — 459 tuh. kr. eelmise aasta 438 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 21 tuh. kr. ehk 4,8%.

Seega näitasid k. a. veebruaris kõik suuremad tuluallikad eelmisest aastast paremat laekumist, kusjuures enamlaekumise protsent on kaugelt suurim tollide alal.

Muid tulusid laekus k. a. veebruaris 1392 tuh. kr. eelmise aasta 1338 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 54 tuh. kr. ehk 4%.

Kokku laekus käesoleva eelarve-aasta 11 kuu (aprill—veebruar) jooksul tulusid 73,2 milj. kr. eelmise aasta sama aja 65,5 milj. kr. vastu, seega enamlaekumine 7,7 milj. kr. ehk 11,7%. Seejuures saadi tulusid tähtsamatist tuluallikaist järgmiselt:

tempelmaks ja lõivud — 3812 tuh. kr. eelmise aasta 3542 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 270 tuh. kr. ehk 7,6%; tollid — 16985 tuh. kr. eelmise aasta 13936 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 3049 tuh. kr. ehk 21,9%; aktsiisid — 5652 tuh. kr. eelmise aasta 4340 tuh. kr. vastu, enamlaekumine (peamiselt bensiniaktsiisi arvel) 1312 tuh. kr. ehk 30,2%; piiritusmonopol — 12465 tuh. kr. eelmise aasta 10927 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1538 tuh. kr. ehk 14%; post, telegraaf ja telefon — 4760 tuh. kr. eelmise aasta 4413 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 347 tuh. kr. ehk 7,9%.

Väiksem oli laekumine raudteist, nimelt 11248 tuh. kr. eelmise aasta 11439 tuh. kr. vastu, seega vähemlaekumine 191 tuh. kr. ehk 1,7%.

Muid tulusid saadi 18283 tuh. kr. eelmise aasta 16934 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1349 tuh. kr. ehk 8%.

Kokkuvõttes võib senise laekumise tulemuse alusel loota, et ka märtsi tulud näitavad eelmise aasta samast kuust paremat laekumist.

H I N N A D

TÄNAVUSED SEEMNEHINNAD. — THIS YEAR'S SEED PRICES.

R. Tamm.

Teraviljaseemnete hinnad tõusid tänavu kõigil seemnelikidel. See oli tingitud vastava viljaligi söödavilja hinna tõusust ja kõrge külviväärtusega seemne vähesusest. Võrreldes eelmise aastaga tõusis kõige enam suinisu hind. Kui eelmisel aastal hea külviväärtusega tunnustatud seemnenisu maksus 21 snt/kg, maksus tänavu sama nisu 28 senti/kg, s. o. 40% kallim kui eelmisel aastal. Hea sööginisu hind tõusis samal ajal 14 sendilt 23 sendile/kg, s. o. 60%. Vastavalt külviväärtusele algab aga suinisuhind tänavusel seemneviljanäitusel 26 sendist/kg. Suinisu-sortidest on tänavu müügil ainult diamant.

Odrasortidest on tänavu müügil Jõgeva 453, Kuld ja Luunja maaoder. Teised

sordid kas langesid välja juba tunnustamisel või ei pääsenud müügile nõrga idanevuse tõttu. Võrreldes eelmise aastaga tõusis odraseemne hind 10—20%, nimelt 18 sendilt 20—22 sendile/kg.

Tunnustatud kaerasortidest osutusid seemneviljanäitusele vastuvõetavaks Kehra saagirikas, Kehra varane, Kuldvihm ja Võit. Hind tõusis eelmise aasta 15 sendilt kuni 18 sendile/kg täiesti hea külviväärtusega seemnel. Seega on hinnatõus 20%. Võrreldes eelmise aastaga tõusid teravilja-sortide seemnete hinnad 20—50%, saavutades sama taseme, millel nad püsisid mõne aasta eest. Põldherne hind tõusis 40% eelmise aasta 25—30 sendilt 35—40 sendini/kg. Sealjuures tuleb müügile suuremalt osalt eelmi-

sel aastal ülejäänud tagavara. Tänavu õn-
nestus ainult üksikuil seemnekasvatatajal
saada müügikõlblikku herneseemet. Peluskit
ja vikki pakutakse seemneviljanäitusel seem-
nekauba osakonnas 15 snt kg.

Teravilja- ja kaunviljaseemnete hinnad.

Prices of Grain and Pulse Seeds.

	snt.	kg
Suinisu diamant — hind vastavalt külviväärtusele	26—28	
Oder Jõgeva 453, Kuld ja Luunja maaoader	"	20—22
Kaar Kehra saagirikas, Kehra varane		
Kuldvihm ja Vöit	"	15—18
Hernes ekspress	"	85
" concordia	"	40
Pelusk ja vikk — tunnustamata seeme	"	15

Heinaseemnete hinnad langesid
tänavu enamasti kõigil liikidel. Punaseristiku
seeme osutas tingituna möödunud aasta ras-
keist kasvutingimustest väikest hinnatõusu,
maksudes tänavu vastavalt külviväärtusele
2—2.50 kr. kg. Rootsi ristik, mis eelmisel
aastal oli kõrges hinnas — 3 kr. kg, langes
tänavu punaseristiku seemne hinna tasemele
— maksudes 2—2.20 kr kg. Valgeristikheina
seemnest on müügil kodumaal kasvatatud
morsõt, hinnaga 3.20 kr kg. Kõrsheinaseem-
neist on suurim hinnalangus timutiseemnel.
Jõgeva timutiseeme, mis maksus möödunud
hooajal 1.20—1.50 kr kg, maksub tänavu 70
—80 snt kg. Seega on hinnalangus keskmis-
elt 45%. Pärisaruheina seemne hind langes
20%, keraheinal 33%, aasnurmikul 29%,
hilisnurmikul 7%. Tõusid ainult punasearu-
heina ja ohtetuluste seemnete hinnad — esi-
mesel 12%, teisel 20%. Kõrsheinaseemnete
tänavused madalamad hinnad võimaldavad
senisest suuremal määral rohumaade külvil,
mis on nüüd uudismaade harimise ajajärgul
tervitatav.

Heinaseemnete hinnad väikemüügil.

Retail Prices of Hay Seeds.

	Kr.	kg.
Hiline punaneristik, vastavalt külviväärtusele	2.—	2.50
Rootsi ristik, kodumaa	2.—	2.20
Valge ristik, morsõ		3.20
Timut Jõgeva 54	0.70—	0.80
Pärisaruhein Jõgeva	1.50—	1.60
Kerahein Jõgeva ja teised sordid		1.40
Punane aruhein võsund. Jõgeva		3.60
Aasnurmik Jõgeva		3.20
Hilisnurmik "		2.80
Ohtetu luste Jõgeva		2.40

Söödajuurviljaseemnete hin-
nad langesid tänavu 20—36%. Kõige enam
langes östersundomi naeri hind kr. 2.80-lt
eelmisel aastal kr. 1.80-le tänavu, seega
36%. Söödapeedi hind on tänavu 2 kr. kg,
eelmisel aastal 2.80 kr, hinnalangus 29%.
Söödakaali bangholmi hind langes 25% ja
maksub tänavu kr. 1.80 kg. Söödaporgandi
sortide hinnad kõiguvad kr. 4.60—6.— kr kg,
kusjuures võrreldes eelmise aastaga hind
langes 20—30%.

**Söödajuurviljaseemnete kg-hinnad väike-
müügil.**

Retail Seed Prices of Fodder Roots per kg.

Söödapeet eckendorfi kollane	Kr. 2.—
Söödanaeris östersundom	" 1.80
Esti naeris Jõgeva aretis	" 2.40
Müncheni naeris	" 2.40
Söödakaal bangholm	" 1.80
Söödaporgand champion	" 4.—
Söödaporgand lobbarich	" 4.80
Söödaporgand hiigla valge	" 3.60

Aedviljaseemnete hinnad on
seemneäride kataloogide järgi langenud.
Mõnede aedviljalikide hinna langus ulatub
isegi kuni 50%, kusjuures hinnad on alane-
nud sageli kuni kõige väiksema müügiannu-
seni. Aedhernehinnad langesid peamiselt
suurmüügil ja vähemalt 1 kg viisi ostes.
Väiksemals koguseis jäid hinnad madalal
hernesortidel ja suhkruheerne sortidel endi-
siks, kõrgeil sortidel aga langesid 10 sendi
võrra 100 gr suuruselt pakilt. Türgioa hind
langes kõrgeil sortidel nii suuremal kui ka
väiksemal viisil ostes, madalate sortide hind
aga jäi endiseks. Endiseks jäid ka söögi-
naeriseemne hind, kaalikaseemne hind aga
langes. Tunduvalt odavamaks läks kapsa-
sortide hind. Peale Enkhuizeni ja Lübecki
sordi ulatub hinnalangus ka kõige väikse-
mate annusteni. Lavakurgiseemne hind lan-
ges suuremal viisil ostes, väiksemate annuste
viisi ostes aga jäi endiseks ja mõnedel sor-
tidel isegi tõusis. Peenrakurkide hind langes
nii hulgi- kui ka jaemüügil. Spinatiseemne
hind langes ainult 100 gr alates, 10 gr. pa-
kikeste hind jäi endiseks. Söögipeedi, por-
gandi, peterselli, kõrvitsa, redise, siguri, sa-
lati, selleri, sibula ja mustjuure seemnete
hinnad langesid nii hulgi- kui ka jaemüügil
kuni kõige väiksemate annusteni. Tomati-
hind on endine.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal nõrgenesid võihinnad Inglises. Nii noteeriti taani võihinnaks Londonis 128—130 š cwt eelmise nädala 135 š vastu. Eesti võihinna noteering Manchesteris langes 107—109 š-le cwt, s. o. 7 š cwt-ilt ehk 12 snt kg-lt. Saksast saadav hind jäi aga endiseks. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahakordade kujunemisele noteeriti meie eksportvõihinnaks 151 snt kg franko saatejaam, mis on eelmisest noteeringust madalam 6 sendi võrra.

Kuna Euroopa karjamajanduslikkes mais hakkab võitootmine näitama hooajalist tõusu, näib olevat hindade sesoonne kõvenemine kaikenud ning alanud liikumine nõrgenevas suunas, mis tavaliselt on toimunud kuni mai teise pooleni. Kui seejuures võrrelda üldist võituru seisukorra kujunemise aluseid eelmise aastaga näib, et üldine olukord on soodsam kui eelmisel aastal. Nii on palikkumise poolel märgata tunduvat kergenemist. Kui möödunud aasta märtsi algul oli ookeanitaguseist maist teel Inglisse 1 500 000 kasti võid, ulatub praegune teelolev kogus kõigest 1 000 000 kastile. Seega arvatakse, et ookeanitaguste maade võihind Londonis võib isegi kõveneda,

kui Taani ja teiste maade võihinnad langevad. Kuidas kujuneb olukord, näitab lähem tulevik, kuid üldiselt on tõenäoline, et võihinnad jäävad püsima kõrgemale tasemele kui nad olid möödunud aastal.

Või sissevedu Inglisse Austraaliast ja Uus-Meremaalt langes veebruaris 802 000 kastile jaanuari 1 104 300 kasti ja eelmise aasta veebruari 962 700 kasti vastu. Samuti näib olevat märtsis sisseveetav võikogus niimetatud maist väiksem umbes 150 000 cwt võrra kui möödunud aasta samal kuul, kuna Argentiinas tootmistingimused on võrdlemisi soodsad, ületab või väljavedu käesoleval aastal möödunud aasta väljaveo. Nii eksporditi võid veebruaris Argentiinast 46 900 kasti l. a. veebruari 22 500 kasti vastu. Seejuures tuleb aga tähendada, et möödunud aastal oli või väljavedu Argentiinast haruldaselt väike, s.o. 133 484 cwt 1934. a. 163 819 cwt ja 1933. a. 273 799 cwt vastu.

Euroopa karjamajanduslikkes mais ületab piimasaaduste tootmine vähe eelmise aasta taseme. Kuna Saksa sissevedu on märksa väiksem kui eelmisel aastal (jaanuaris veeti Saksa 20% võid vähem kui eelmisel aastal), on võipakkumine Euroopa karjamajanduslikest maist Inglisse elavam kui eelmisel aastal. Vaatamata sellele aga oli hindade tasevebruaris kõrgem kui möödunud aastal.

Nii noteeriti veebruaris võihinnaks Inglises 8 cwt:

	1935	1936	±
Uus-Meremaa (Londonis)	88/9	93/6	+ 5
Taani "	115	129/—	+14
Austraalia "	86/6	92/6	+ 6
Eesti (Manchesteris)	98	115	+17

Toodud andmeist nähtub, et Eesti võihinna noteering Manchesteris oli käesoleva aasta veebruaris 17 š võrra kõrgem kui möödunud aastal. Meie eksportvõihinna noteering oli aga Tallinnas veebruaris 154 snt kg franko saatejaam, l. a. 128 sendi vastu, olles seega 20% protsendi võrra kõrgem. Seejuures kindlustatud võihind on käesoleval aastal 160 snt kg l. a. 145 snt vastu.

Meie või väljavedu veebruaris langes 385 tn-le möödunud aasta sama kuu 440 tn vastu, vähenedes seega 13% võrra. Kogu väljavee-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. 1. I kuni 8. III	1935. a. 1. I kuni 10. III	1934. a. 1. I kuni 11. III
	2./III- 8./III 1936	24./II- 1./III 1936			
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	112,2	110,6	1050,8	1072,8	934,7
Sellest:					
Saksa	38,9	47,6	473,3	409,9	475,2
Inglisse	58,0	63,0	509,6	584,7	432,3
Belgiasse	—	—	—	39,7	10,2
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	—	44,6	—	82,3
Sellest:					
Inglisse	—	—	—	—	64,8
Saksa	—	—	43,6	—	—
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	17,0	61,1	418,3	378,4	555,7
LINA (tonni)					
Flax (tons)	208,9	236,7	2354,2	1715,6	864,5
Sellest:					
Inglisse	150,5	226,7	1830,1	1531,3	529,2
Belgiasse	—	—	387,4	70,3	20,1
Soome	23,1	10,0	244,0	11,2	26,3
Saksa	10,1	—	90,6	10,7	198,8
Prantsusse	—	—	271,1	10,8	60,

tud võikogusest läks Saksa 133 tn, Inglisse 235 tn ja ülejäänud osa teistele turgudele.

Võrreldes eelmise nädalaga nõrgenesid võihind 10 snt võrra kg-lt ainult Tallinnas, kuna teistes linnades jäi hind püsima.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Inglisse 933 tünni, Saksa 773 tünni ja muud müügid 1 tünn.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg:

Tallinnas	—	lauavõi	175 snt, kõõgivõi	155—165 snt
Tartus	175—185 ..	150—170 ..
Pärnus	175—180 ..	140—160 ..
Valgas	175—180 ..	160 ..
Rakveres	185 ..	165—175 ..

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul valitseb kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima endiselt 84 š juures tsentner. Vastavalt sellele jäi muutmataks ka peekonsigade noteering. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	63	58	52	Sise-
55,5—59,5 ..	58	54	48	turu-
72,5—75 ..	58	54	48	hinnad
75,5—80 ..	54	50	47	

Möödunud nädalal langes tapetud sigade arv eksporttapamajades 2 217 seale 2 415 sea vastu eelmisel nädalal.

Saksas on tapetud sigade arv veel endiselt madalam läinud aasta tasemest. Jaanuari jooksul tapeti Saksas 1 582 000 siga 1 826 000 sea vastu läinud aastal. Sellest oli imporditud välisriikidest 21 048 siga.

Taanis selgus möödunud kuul peetud sigade loendusel, et sigade arv on suurenenud

ligi 50 000 sea võrra võrreldes läinud aasta detsembriga, kuid võrreldes läinud aasta jaanuariga ulatub tõus 338 000 sea ehk 12% peale. Seega on lähemal ajal oodata pakkumise pinge suurenemist Taani poolt. Seevastu on sigade arv Kanadas langenud järjekindlalt, vaatamata, et Kanadal on piiramata võimalus peekoni turustamiseks Inglises.

Sigade arvu liikumist iseloomustavad järgmised arvud:

1933	1934	1935
3 800 700	3 654 000	3 549 200

Kuid vaatamata sellele, on peekoni väljavedu endiselt suurenenud, kuid ainult väikemas ulatuses, nagu tõendavad järgmised arvud tsentnerites:

1932	1933	1934	1935
320 000	654 000	1 075 000	1 119 000

Võrreldes 1932. a. kasvas peekoni väljavedu ligi neljakordseks, kuna teda teisis mais piiratakse järjekindlalt kontingentidega.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine keskmise. Lahjade ja praak veiste lihhinnad nõrgenesid vähe. Nuumveiste lihast maksti 38—45 snt, keskmistest 26—32 snt ja lahjadest ning praakidest 17—27 snt/kg. Eluskaalu hinnad muutuseta. Nuumveistest makstakse 24—28 snt keskmistest 20—24 snt ja lahjadest 15—20 snt/kg.

Vasikalihahinnad muutuseta. Nuumvasikate liha maksus 52—68 snt, keskm. 44—50 snt ja lahjad 40—43 snt/kg. Eluskaalu hinnad 30—45 snt/kg vastavalt headusele. Hinnad püsivad.

Lambaliha hinnad muutuseta. On loota hindade püsimist.

Sealiha hinnad nõrgenesid 2—3 snt/kg-lt: Noored sead maksusid 50—55 snt liha-sead 50—53 ja rasvasead 48—52 snt/kg. Suurt hinna tõusu loota ei ole. Eluskaalu alusel turustades tuleks sigadest nõuda 38—43 snt/kg.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg):

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	48—53	18—30	25—35	40—48
Pärnu	50—53	37—50	35—38	40—45
Valga	44—48	30—40	30—40	30—40
Rakvere	44—51	25—28	30—45	40—50
Narva	52—58	38—40	30—35	50—60
Haapsalu	53—55	35—40	40—45	45—50

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piima pakkumine Tallinnas on praegu tunduvalt vähem kui eelmistel aastatel sel ajal.

Nõrga pakkumise põhjuseks on madal piimatoodang, mis tingitud piimakarja kehva-

söötamisoludest. Teatavasti rajoonides, kust piim Tallinna müügile tuleb, oli möödunud suvel suur ikaldus. Kevadsuvised põua tõttu jäid saagid väheks, ja neidki ei saadud sügisel korralikult koristada liigvihma tõttu; suur osa loomasööte muutus vihma tõttu väheväärtuslikeks. Ja seepärast linnatümbruse karjad kannatavad teatud määral alatoitluse all, ning toodangud lähevad tänavu tagasi, kuna tavaliselt sel ajal on piima külluses ja pakkumine linnas suurem kui nõudmine.

Piimahinnad püsivad. Noteerimisel, 9. III jäid hinnad endisteks, s. o. I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 snt ja müügil piimatööstustele 10 snt liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 10 snt ja müügil piimatööstustele 8—9 snt liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14	12—13	12—13	11—12
Tartu	13—14	—	—	9—10
Narva	12—14	9½—11	—	8—10
Pärnu	16	—	—	10
Rakvere	11	—	—	8—9
Valga	13	—	—	8—9
Haapsalu	—	—	10	7
Võru	—	—	—	9—10
Paldiski	12	—	—	8

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal tõi suurem nõudmine maailma teraviljaturul esile üle mõnekuise vaikuse taas tegevuse elavnemise. Vaatamata suuremale nõudmisele nõrgenesid nisuhinnad P.-Ameerika kui ka Euroopa turgudel. Euroopa nisukasvatavad riigid on viimasel ajal pea täielikult jäänud eemale nisukaubandusest. Nii Prantsuse, kus viletsa talinisu seisukorra ja üldise nisukasvatuse tagasimineku tõttu on karta isegi puudu jäägi tekkimist siseturu täielikul rahuldamisel, on loobunud nisu ekspordist. Samuti puuduvad Vene pakumised praegu täielikult turult, kuna nõrgalt esineb vaid Rootsi; Portugali kui kõige noorema nisupakkaja riigi kohta arvatakse, et ka tema müük piirdub vaid 100 000 tn-ga, millele tänavu enam uut pakumist ei järgne.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv kohta (sulgudes toodud eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 8.10 (8.09), Winnipeg 6.41 (6.36), Hamburg (La Plata) 7.85 (7.85);
nisu: Chicago 13.28 (13.35), Winnipeg 11.14 (11.27), Hamburg (Manitoba I) 13.53 (—), Liverpool 11.85 (12.11);
mais: Chicago 8.68 (8.64).

Majandusministeeriumilt kestab endiselt elav nõudmine riikliku segajõusööda järele. Senini on tulnud tellimisi jõusööda peale üle 9 500 tn, kuna rahuldada on suudetud umbes 7 500 tn. Et nõudmine jõusööda järele kestab endise elavusega, on tõenäoline, et ministeeriumilt lubatud 10 000 tn rukist, millest tuleb lisandustega umbes 11 500 tn segajõusööda, ei suuda rahuldada üldist nõudmist. Võimaliku puudutuleku vältimiseks on ministeeriumis kavatsus rukist lubada jõusöödaks veel juurde.

Ka siseturule läks inimtoiduks juba rukist riigiladudest. Ostjaks olid suurveskid ja mitmed väiksemad jahutööstused maakonnalinnades. Hinnaks on 13 snt franko riiklik ladu.

Väikemüügihinnad siseturul (Kr. 10 kg eest):

	Tal- linn ¹⁾	Tartu	Pärnu	Valga	Rak- vere	Narva ¹⁾
rukis	0.17	1.20	—	1.20	1.25	0.15
nisu	0.20	2.10	—	2.00	1.80	0.22
odas	0.17	1.20	1.55	1.30	1.30	0.15
kaer	0.14	1.00	1.20	1.00	1.00	0.13
rukkijahu	0.18	1.30	1.50	1.30	1.45	0.15
sepijahu	0.30	2.70	3.00	2.80	2.80	0.28

¹⁾ kg hinnad.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturu nõrgenemine, mis algas veebruaril algul, jätkub ka praegu. Eriti viimasel nädalal näis seisukord nõrgenevat.

Hinnateated Dundees't on järgmised:

	4. III 86	26. III 86	6. III 85
Võru-Petseri	£ 70—71	£ 72—73	£ 87—87.10
Pärnu ülepuhastatud	£ 70—71	£ 72—73	£ 85—86
Läti-Livoonia	£ 70—71	£ 73—74	£ 89—89.5
Vene BKKO	£ 79—80	£ 80—81	£ 94—95

Nii näeme, et eriti tugevalt on langenud läti lina ja möödunud nädalal hinnati läti lina meie Võru, Petseri ja Pärnu ülepuhastatud linaga ühes hinnas.

Kuigi ketrusvabrikantide lina tagavaru ei peeta suureks on linaostjad praegu tagasihooldlikud ja ootaval seisukohal.

Meie linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil Tallinnas Börsikomitee ruumes 6. III k. a. linakokikuostuhinna franko kokikuostja ladu riiklike standardsortide alusel sentides kg eest järgmiselt:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
ristna	R 106	105
hoffsdreiband	HD 97	96
dreiband	D 88	87
ordinardreiband	OD 77	76
low-ordinardreiband	LOD 66	65
takuprakk	H 54	53
takk I sort		66
" II "		54
ehitustakk		17

Tendents langev.

Seega hinnad on kahe sendi võrra madalamad kui eelmisel nädalal.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Esimised värsked aedvilja kevadantiklid — redis ja salat — ilmusid juba turule, kuigi esialgu väga piiratud arvul.

Värsket salatit müüakse turul pisikeste 50 grammiste pumbidena, milliste hind jaemüügil 25 snt. Rediste kimbus maksti jaemüügil 40 snt. Suurmüügihinnad ei ole veel

neil kujunenud välja. Porgandite hind tõusis veelgi. Jaemüügil maksti nende kg-st 25 snt. Nõudmine kasvas ka veel petersellide, sibulate ja ka värskete sibula järele, millede hinnad kõvenesid.

Õunte ja muu aedvilja hind püsis enam-vähem eelmise nädala tasemel.

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal valitses kalakaubanduses endine seisukord. Tallinna kalaäridade saabus võrdlemisi rahuldaval määral värsket kala, millest suurem osa saadeti Rootsi ja Prantsusse, väiksemad kogused Šveitsi, Tšehhoslovakkiasse ja Soome, kuma Saksa ei läinud ühtegi saadetist. Väljavedu toimus peamisest Tallinna kalaärade kaudu. Pärnu ja Tartu eksportörid saatsid välja ainult üksikuid partiisid.

Värsket kala turuhinnad 2.—7. III

	Tallinn	Tartu
koha	90—130 snt kg	110 snt kg
ihes	50—120 " "	45—90 " "
merssiig	50—70 " "	— " "
haug	45—70 " "	50 " "
ahven	15—40 " "	10—30 " "
latik	40—65 " "	15—65 " "
rähbis	— " "	45 " "
meretint	50 " "	50 " "
särg	20—22 " "	18 " "
luts	30—35 " "	30 " "

Veebruaris kontrolliti ja lubati vedada välja kala ja kalasaadusi:

koha	400 kv,	turski	11 kv.
haug	257 "	lutse	11 "
latikaid	148 "	siigu	4 "
ahvenaid	162 "	kalakonserve	73 "

Räimeturul oli tegevus võrdlemisi elav. Räimi oli rahuldavalt. Müügihind 18—22 s. kg, kilu 30—35 s. kg, tursk 25—35 s. kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

RAHANDUSOLUD INGLISES. — FINANCIAL CONDITIONS IN ENGLAND.

Detsembri kliiringpankade arvete kokkuvõte, millist saab võtta aastabilansina, näitab võrreldes eelmise aastaga paranemist. Eriti tähelepanuväärt on hoiusummade suurenemine £120 000 000 ehk 6% võrra. Samuti

suurenes pankades tunduvalt kaubavekslite arve (£ 87 000 000) ning laenude summa, mis on tunnustuseks majandusele elavnemisest.

Tähtsamad arved kliiringpankades olid (milj. £):

	Dets. 1935	Nov. 1935	Dets. 1934
Hoiusummad	2 091,3	2 089,5	1 970,8
Kassareserv	220,7	214,3	215,9
Diskonto	322,0	293,2	254,9
Investeeringid	605,1	620,6	594,5
Laenu	778,8	774,0	753,5
Kassareserv võrreldes hoiuseradega	10,55%	10,51%	10,96%
Laenu võrreldes hoiuseradega	37,2%	38,0%	39,2%

Londoni rahaturg oli 1935. a. uute laenude jaoks eriti soodus. Laene tehti inglise rahaturul 1935. a. võrreldes eelmiste aastatega „Economist'i” järgi (milj. £):

	Sisemaa	Asumaad	Välismaad	Kokku
1929	193,0	61,0	26,2	280,2
1931	54,5	38,5	9,1	102,1
1933	210,2	29,2	5,4	244,8
1934	137,7	29,9	1,5	169,1
1935	220,7	15,2	0,2	236,1

Seega langeb kõviosa uutest laenudest sisemaa arvele, s. o. valitsuse, omavalitsuse või erarühmade arvele. Välismaised laenu, milised Londoni rahaturul olid põhjapaneva tähtsusega, ei mängi juba pikemat aega mingit osa (vahepeal olid nad keelatud).

Eraldi tuleb märkida Inglise riigikassa poolt 1935. a. tehtud 2½%-st pikajärgist laenu £ 200 000 000 peale ning 1%-st lühiaegset laenu £ 100 000 000 peale, millised kaeti mõne tunni kestel.

1935. a. kestel konvertisid rida asumaid omi laene. Neid konvertiti peamiselt 3—3½%-seisse laenuparbereisse.

„Financial News'i” juhtkirjaniku arvamusel on rahaturu madalseis möödunud, ühenduses majandusliku seisukorra paranemisega Inglises ja mitmes teises maas.

1935. a. üldine elavnemine tööstuses ja kaubanduses on kahtlemata seadnud teatavaid suuremaid nõudmisi rahaturule. Kaubandusliku läbikäigu suurenemine nähtus selgesti liiklemisesolevate pangatähtede tõusus rekordarvuini (£ 424,5 milj. võrreldes £ 405 milj. 1934. a. detsembris).

Ollakse arvamusel, et kui 1935. a. kestel paranemine rahaturul ei kandnud üldist kaasakiskuvat suunda, siis 1936. a. tervene mine laieneb, mispärast on oodata raha kallinemist Londoni turul.

INFORMATSIIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIVA

29. veebruaril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: raha ja kangides	84 180 254,90	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	536 252,43
välisraha	2 045 845,16	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	3 356 905,63	a) pangatšhed liikvel	41 273 265,—
3. Sisuekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	7 843 826,70	valitsuse	13 594 226,75
põllumajandusl.	1 326 665,53	pankade	9 393 202,28
reisatõstusl.	25 807,90	teised	2 464 352,83
4. Laenu: — Loans and Advances:	9 201 100,18	4. Muud passivad — Other Liabilities	30 451 781,41
valitsusela	—		7 220 159,98
teistele *)	13 269 990,52		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment	2 977 162,40		
6. Muud aktivad — Other Assets	19 505 200,03		
	<u>84 436 458,22</u>		<u>84 436 458,22</u>

Kattevara vaherkord jooksvate kohustustega: } 50,43%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 600 935,26
Includes Ekr. 2 600 935,26 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome majandusolud — *Economic Conditions in Finland.*

Põllumajandusele ei olnud möödunud 1935. a. eriti soodus. Majapidamised kannatasid halbade ilmastikuolude tõttu, mis vähendas saaki ja rikkus selle väärtust, eriti põhja- ja idapoolseis maakohtades. Saagi üldväärtus vähenes seetõttu sadade milj. võrra, olles umbes 4900 milj. Smk. eelmise aasta 5300 milj. Smk. vastu. Põllumajanduse tasuvus majandusaasta kohta osutus juuni lõpuks küll rekordiselt suureks — 6,6%, kuid 1935. a. kalendriaasta kohta, mida mõjutas juba uus saak, näitas see tunduvalt vähenemist, kusjuures põllu- ja karjasaaduste hinnad olid keskmisest paremad. Hindade paranemisele aitas kaasa hindade tõus maailmaturgudel, peamiselt aga kindlustas hindade soodsa taseme jätkuv preemiatemaksmine valitsuse poolt. Aasta lõpu poole kujunesid maailmaturu hinnad osalt niivõrd soodsalks, et preemiad üksikult artiklilt, nagu võilt, kujunesid väikesiks (5 Smk. asemel 1 Smk.) ja vastavalt sellele vähendati ka 1936. a. ettenähtud toetuskrediiti tunduvalt.

Põllumajanduse üldolukorrale oli tähtis, et metsamüügid arenesid 1935. a. paremini, kui võidi arvata aasta algul tekkinud raskuste juures, kuigi puumaterjalihinnad olid nõrgad. Aasta lõpu poole ilmnas juba tõususuund, mis töötab normaalsemaid hindu ja õigustab vaatama tulevikku lootusrikkamalt. Põllumajandusaasta kokkuvõtte juuni lõpuks (1936. a.) osutub kõikide nende asjaolude tõttu, hoolimata 1935. a. nõrgast löökusest, arvatavasti kõigiti rahuldavaks ka põllupidajatele.

Tööstuse toodangu kasv, mis algas 1934. a., jätkus ka 1935. a., kuid tagasihoidlikumalt. Võrreldes 1934. a. arvudega näitas 1935. a. toodang kasvu koguselt 7%, väärtuselt umbes 3%. Toodangu koguväärtus, mis 1934. a. arvestati 13100 milj. Smk., kasvas 1935. a. umbes 400 milj. Smk. võrra.

Siseturutööstuse olukord oli üldiselt rahuldav. Nõudmine oli elav ja välismaine võistlus ei olnud väga tunduvalt. Toodang kasvas seetõttu peagu igal alal, andes väärtuses kasvu umbes

1000 milj. Smk. Suuremat kasvu (15—20%) näitas nahka- ja jalanõudetööstus, ehitus-, metalli- ja masinatööstus. Ehitustöid oli palju.

Siseturutööstuse indeks 1926 = 100.

Movement of Volume and Value Indexes of Industries Producing for Home Market (1926 = 100).

	Kogus — Volume			Väärtus — Value		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935
I veerand	106	127	145	94	118	135
II „	117	136	143	106	126	133
III „	112	132	151	104	124	140
IV „	109	130	154	102	121	144
I — IV veerand	112	132	149	103	122	133

Eksporditööstuse areng oli ebasoodsam. Seda mõjutas peamiselt metsamaterjalide hindade madalus. Saeveskid said keskmiselt std-st 1770 Smk., eelmisel aastal 2050 Smk. Toodang vähenes umbes 100 000 std võrra, kuid see toimus osaliselt tagavarade vähenemise arvel, sest väljavedu vähenes ainult 47 000 std (1934 — 1 087 000 std, 1935 — 1 041 000 std). Aasta lõpul kujunesid hinnad kindlamaiks ja väljaveetud paranesid. Tselluloositööstuse olukord oli osaliselt parem, sest olevate rahvusvaheliste kokkulepete põhjal hoiti hinnad võrdlemisi kindlana. Sulfiit-tselluloosi toodang kasvas 760 000 tonnilt 843 000 tonnile ja sulfaat-tselluloosi toodang 261 000 tonnilt 294 000 tn-le. Sulfiidi väljavedu kasvas 597 000 tn-lt 689 000 tn-le ja sulfaadi väljavedu 205 000 tn-lt 235 000 tn-le. Puupapitoodang kasvas 290 000 tn-lt 312 000 tn-le (sellest oli väljavedu 290 000 tn eelmise aasta 249 000 tn vastu), kuid hind oli keskmiselt madalam (384 Smk. tn eelmise aasta 406 Smk. vastu).

Väliturgude puuduse all kannatas kõige enam paberitööstus, kuid vaatamata raskusele kasvas mõnevõrra nii kogutoodang kui ka väljaveetud osa. Hinnad näitasid kalduvust alanemisele. Samuti võitles vineeritoodang raskustega väliturgudel, kuid andis kokkuvõttes siiski kasvu 165 000 m³-lt 185 000 m³-le. Vineerihinnad paranesid pisut eelmise aasta keskmise Smk. 2510 asemel 2570 Smk. väljaveetud tn eest.

Eksporditööstuse indeks (1926 = 100):

*Movement of Volume and Value Indexes of
Production of Export Industries (1926 = 100).*

	Kogus — Volume			Väärtus — Value		
	1933	1934	1935	1933	1934	1935
I veerand	114	145	152	79	115	109
II "	118	151	145	84	118	100
III "	128	158	139	98	124	94
IV "	128	152	157	96	116	110
I — IV veerand	121	151	151	90	118	106

Sisekaubanduses oli märgata ostuvõime suurenemist. Lähikäigud näitasid tunduvat kasvu ja võrreldes eelmise aastaga oli kasv märgata 1935. a. läbi, olles siiski suurem aasta teisel poolel. 1935. a. läbimõõtu arvestatakse ümmarguselt 10 100 milj. Smk. (1934. a. umb. 9 000 milj. Smk.), mis tähendaks kasvu umbes 14%. Sellest kasvust langeb suur osa just siseturustuse arvele (toodangu kasv umbes 1 000 milj. Smk., välismaiste tarbeainete sissevedu ikasvas umbes 150 milj. Smk. võrra). Maksesuhted olid rahuldavad. Veksliprotostide ja konkursside arv oli väiksem kui kunagi.

Läbimõõtuindeksid (1926 = 100).

Indexes of Turnover (1926 = 100).

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
I veerand	130	114	88	83	98	123	131
II "	135	118	97	97	105	120	128
III "	129	109	90	99	103	113	133
IV "	118	107	107	96	103	108	134
I — IV veerand	128	112	96	94	103	116	132

Arvestades metsamaterjalihindade paranemist aasta lõpul peab hindade arengut pidama väliskaubanduse seisukohalt õige soodsaks.

Tähtsamad eksportkaubad:

Principal Export Articles,

	1930—34.	1934	1935
Saagimata metsamaterj. tuh. std.	899,0	1 087,0	1 041,0
Vineer, tuh. tn.	90,0	115,0	127,0
Punpapp tuh. tn.	190,0	249,0	290,0
Sulfiitelluloos, tuh. tn.	507,0	597,0	689,0
Sulfaattelluloos " "	185,0	205,0	235,0
Papp, tuh. tn.	55,0	64,0	66,0
Paber, " "	300,0	356,0	376,0
Või " "	14,4	11,1	10,2
Juust " "	3,2	3,9	4,2
Munad " "	5,7	10,0	8,7

Sissevedu näitas koguselt veel suuremat kasvu kui väljavedu. Eelmise aasta 4 776 milj. Smk. asemel kujunes sissevedu

osaliselt tõusnud hindade juures 5 344 milj. Smk. suuruseks. Kasv 568 milj. Smk. toimus ainult väiksemas osas tarbeainete arvel, peamiselt tööstusseadiste, masinate ja transportabinõude (245 milj. Smk.) ja toorainete ning poolvalmisainete (185 milj. Smk.) sisseveo arvel.

1935. a. sisseveo suur kasv tõendab seega ainult investeerimistoimingute jätkamist ja kogu majandusaluse tugevnemist. Sellelt seisukohalt ei anna väliskaubandusbilansi nõrgenemine 1934. a. — 1450 milj. Smk.-lt 1935. a. 860 milj. Smk.-le põhjust rahutuseks. Saadud ülejäägist saadi vähendada välismaalolevaid võlgu. Väliskaubanduses võib konstateerida üldiselt soodsat arengusuunda ses mõttes, et on saadud ostude suunamisega neisse riikidesse, kes on paremad soome kaupade ostjad, nagu: Englise, Hollandi, Belgia ja Prantsuse, tulla vastu kaubavahetuse tasakaalustamise nõudeile, mis esitati nende riikide poolt, kuigi veel mitte soovitud ulatuses, sest järsud murrangud ei ole teostatavad. Mõnevõrra vähenes ka passiviteet kaubavahetuses Rootsi ja NSVL-ga, kuid see passiviteet osutub ikkagi veel väga suureks. Sissevedu Eestist tõusis kolmekordseks, 96 milj. Smk., kuna väljavedu jäi umbes samale tasemele — 37 milj. Smk.

Väljavedu kasvas koguselt jätkuvalt. Kui hinnatase oleks püsinud eelmise aasta tasemel, oleks pidanud see kasv andma rahas 350 milj. Smk. suuruse lisa, võrreldes eelmise aastaga (6 226 milj. Smk.). Tegelikult aga kujunes see summa väiksemaks (6 204 milj. Smk.) ja seda peamiselt metsamaterjali madalate hindade tõttu. Metsamaterjali väljavedu andis 1935. a. 1 841 milj. Smk. eelmise aasta 2 225 milj. Smk. asemel. Vahet vähendas kasv teiste väljaveoartiklite alal.

Väljaveokaupade seas püsisid tähtsuselt esikohal kolm rühma: metsamaterjal, paberitööstustooted ja karjasaadused, kuid iga aastaga kasvab neljanda rühma „muud kaubad“ tähtsus nii kaupade loetluselt kui ka osatähtsuselt (490 milj. Smk. ehk 7,9% üldväljaveost), mida peetakse väga tähtsaks ühepoolsuse vähendamiseks väljaveos.

Väljaveo arengu seisukohalt on tähelepan-
dav ka tungude leidmine soome kaupadele
väljaspool Euroopat, mis turud (eriti Levant
mais), on osutunud väga vastuvõetavaks,
kuigi neid ei ole suudetud veel kasustada kül-
laldaselt.

Rahaturul 1934. a. alanud krediitolude
ümberkorraldamine rahatagavarade kasvami-
sel, mis tõi kaasa ka diskontoprotsendi alan-
damise, jätkus 1935. a. Kõrgeprotsendilisi võ-
lakohustisi osteti tagasi välismaalt, ebasood-
sad laenud muudeti madalaprotsendiseiks ja
lühiaegsed krediidid muudeti pikaajaliseiks.
Liikvele lasti rida uusi võlakohustisi. Valitsus
tegi kõrgeprotsendise dollari laenu lunastami-
seks 5% laenu, millest oli aasta lõpul liikvel
võlakohustisi 200 milj. Smk., siis veel 100
milj. Smk. 4½% loteriilaenu ja peale selle
laskis turule 5% asunduslaenu jne. tähtsi 24 milj.
Smk. väärtuses. Laene tegid ka kogukonnad.
1924. a. võeti 6½% dollari laenu lunastamiseks
lennade ühist 5½% laenu 144 milj. Smk.
Peale selle tegi Helsingi linn kolm laenu kon-
vertimiseks 65 + 46 + 25 milj. Smk. 5½%-ga,
samuti tegid seaks otstarbeks laene teised
linnad. Uusi võlakohustisi laskis liikvele ka
krediitasutised, nii et rahaturul leidsid aset
võrdlemisi suured muudatused.

**Soome sisevõlakohustised 1935. a. lõpul
(milj. Smk-des):**

Finland's Internal Debt at End of 1935 (in Mill. Smk.).

	1934	1935
Riik	934	1265
Kogukond	670	964
Krediitasutised	1 007	949
Tõustus	646	753
Teised	100	117

Kõik kokku 3 357 4 048

Uusi laene tehti aasta jooksul 950 milj.
Smk., nii et hoolimata vanade võlakohustiste
kustutamisest tõusis laenu summa ligi 700
milj. Smk. võrra.

Vaba raha oli järelikult palju. Hoiupan-
kades kasvasid hoiusummad umbes 500 milj.
Smk, samuti kommertsbankades, kuid lae-
nude nõudmisi oli vähem. Hoiusummadest oli
aasta lõpul kasustamata 518 milj. Smk. Kas-
satagavarad olid aasta lõpul samuti suure-
mad kui kunagi varem, 633 milj. Smk. Välis-
maine maksetase muutus tunduvalt. Pankade
netosaadavus vähenes 190 milj. Smk. ja
Soome Panga netosaadavus 111 milj. Smk.
Soome mark jälgis naela.

Hinnad 1935. a. kujunesid üldiselt eba-
soodsaiks peamiselt väljaveo peaahtikli, puu-
materjali, madalate hindade tõttu. Eksport-
kaupade keskmiseks hinnaindeksiks kujunes
74 eelmise aasta 80 vastu, puumaterjali hinna-
indeksiks kujunes 83 eelmise aasta 93 vastu,
paberitoodete hinnaindeksiks kujunes 59, eel-
mise aasta 64 vastu. Karjatoodete hinnad
tõusid 59-st 70-le, toornahkade hinnad 72-st
91-le. Hinnad näitasid aasta lõpul tõusu-
suunda. Sisseveokaupade hinnad olid üldiselt
kindlad, näidates samuti aasta lõpul tõusu-
suunda. Keskmiselt olid hinnad sama kõrged
nagu 1934.

Tööturg oli aasta läbi parem kui eel-
mise aastal. Tööpuudus oli suurem aasta algul,
mil oli töötuid 22 600 ja see oli ainult pool
1934. a. määrast. Suvel vähenes tööpuudus
ning seega ei olnudki enam õieti kestvalt
töötuid. Sügisel tekkis sesoonseil põhjusil
taas töötuid ja nende arv kasvas jätkuvalt
aasta lõpuni, kuid võrreldes eelmise aastaga
oli neid siiski vähem. Haritlaste tööpuudus
omab viimaseil aastail püsiva ilme, kuid selle
põhjused peituvad suuremalt osalt mujal kui
konjunktuuris.

Tööpalkade tase, mis läks kriisi ajal alla,
ei ole konjunktuuri paranemisel palju tõus-
nud. Palgavõitlus on käimas kõikidel majan-
dusaladel, kõige teravamaks on see aga kuju-
nenud metsatööde juures.

Kalaturg Soomes. — Fish Market in Finland.

Suurmüügihinnad Helsingis Smk. per kg.

	7. II	14. II	21. II	28. II	7. II	14. II	21. II	28. II
Ahven	4.50	—	—	7—6	Lõhi (Laad.)	25—30	25—30	25—30
Haug	8—13	8—11	8—13	8—13	Siig	11—15	11—13	11—13
Latik	6—8	5—8	5—8	5—8	Koha	12—15	12—15	—
					Luts	6—9	4.50—7	5—7

SAKSA.**Berliini kalaturg. — Fish Market in Berlin.**

Hinnad per 50 kg Rm.

	7. veebr.		14. veebr.		23. veebr.		28. veebr.	
	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu
Angerjas:								
väiks.	—	—	—	—	—	—	—	—
keskm.	140—150	120—130	180	140—150	—	—	—	—
suur.	—	—	145—150	—	140—150	100	135	90
Haug:								
väiks.	100	90—100	90—100	100	100—110	85	100	80—85
keskm.	70	80	70—75	70	—	60—70	—	—
suur.	50—60	70	60	50—60	60	—	—	—
Koha:								
väiks.	75—80	70—80	45	—	—	85—90	95	80—90
keskm.	70—80	65—80	—	—	—	85—90	—	80—90
suur.	70	50—70	60	60	—	80	—	—
Alven:								
väiks.	—	—	—	—	—	—	—	—
keskm.	—	—	—	—	—	—	—	—
suur.	60	50—55	—	—	—	—	—	—
Latikas:								
väiks.	15—20	—	—	—	—	—	—	—
keskm.	20—22	30	15—20	20—22	—	—	—	—
suur.	30—35	—	30—40	30—35	—	—	—	—
Linask:								
väiks.	—	—	—	—	—	—	—	60—70
keskm.	125	80—90	—	—	90—100	—	—	—
suur.	—	—	90—95	—	—	60	120	—
Särg:								
väiks.	—	—	—	—	—	—	—	—
keskm.	23—25	25—35	—	—	—	—	—	—
suur.	35—40	—	40	35—40	—	—	—	—
Merelõhi:								
väiks.	160	160	puudub	puudub	puudub	puudub	puudub	puudub
keskm.	180	180	—	—	—	—	—	—
suur.	200	200	—	—	—	—	—	—
Suitsukilu keskm.								
		30—40		30—32		30—32		30—32

BELGIA.**Määrused võisegamise kohta Belgias.***Regulations Concerning Mixing of Butter in Belgium.*

Korraldusega 15. II 1936 keelati Belgias müügi otstarbeks segada välismaist võid oma maa võiga; seda võib teha ainult siseministeeriumi loaga. Sama seadus näeb ette, et kauplustes müüdav välismaine või peab olema nähtavalt märgitud nimetusega „beurre étranger”.

Sama seaduse alusel kehtimapanud siseministri määrus nõuab nende ettevõtete registreerimist, kes segavad välismaist võid oma maa võiga. Selline või peab olema müügil nähtavalt märgitud nimetusega „beurre de marchand”.

TAANI.**Töösulg (lockout) Taanis. — Lockout in Danish Industry.**

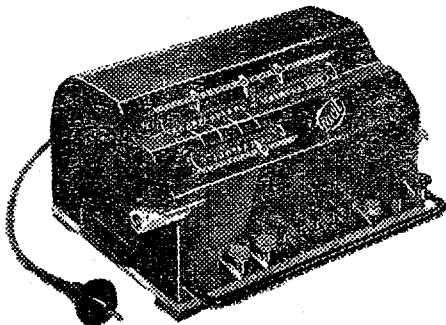
22. veebruaril algas Taani tööstuses suur töösulg, millest puudutatud 100 000—150 000 töölisi. Seega tõuseb töötute arv Taanis kahekordseks. Konflikti põhjustas tunnitöötariifide tõstmise nõue mitme kutseühingu poolt. Nõuti palgalisa keskmiselt 5—10 ööri tunnis. Tööandjate ühing oli küll nõus tõstma tariife, kuid ainult umbes 3 ööri võrra tunnis. Läbi-

rääkimised, milliseid peeti ametliku lepitaja kaudu, ei andnud tagajärgi, valitsus aga keeldus vahelesegamisest. Töösulg puudutab kõigepealt ehitustööstust, siis tsemendi-, tekstiil-, puu-, paberi-, metalli-, kehakatte- ja suurel määral ka keemiatööstust. Ekspordiks töötleva tööstuse osa ei ole nimetamisväärselt puudutatud.

10 sõrmikuga ARVUTUSEMASINAD

Facit

käsitsi või elektriga töötamiseks

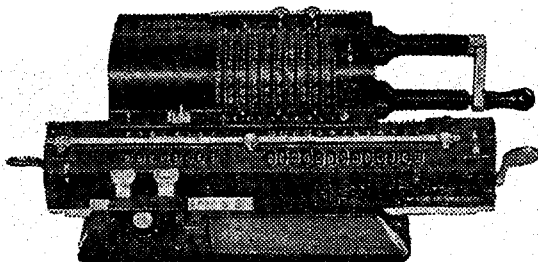
V^D LOUN & SCHITIKOV

TALLINN, NIGULISTE 18

TEL. 434-37

Hea

ARVUTUSMASIN

Kergendab igat kalkulatsiooni ning hoiab kokku aega ja raha

*Valige omale tuntud
rootsi arvutusmasin*

ORIGINAL ODHNER

PEAESINDAJA: **K/M. LIER & ROSSBAUM**
TALLINN, VIRU 7

Moodsa

mööbliga

tutvuda võite Teie alati meil
ilma vähemagi ostmise
kohustuseta.

Aktsia Selts

A. M. Luther

Tallinnas: Vana Posti t. 9.
Telefon nr. 446-16.

Tartus: E. V. Jürgensi juures.
Ülikooli tän. 2, telefon 788.